

Культурно-політичний часопис для українців
у Чеській Республіці

Kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice

№ 3/2015, рік XXIII | č. 3/2015, ročník XXIII
www.ukrajinci.cz

пороги

Фото Міхал Кліма, МАФРА, idnes.cz

Чехія достойно зустріла союзників

Привітали американський військовий конвой тисячі людей, тримаючи у руках прапори США, ЧР, НАТО і – України! Таким чином чехи ясно сказали, кого вони підтримують у війні України з Росією. Виваділовці, комуністи та інші путінофіли погрожували зупинити конвой, але з'ясувалося, що їх насправді мізерна кількість. Але вони є, й розслаблятися не на часі...

Фото Томаш Пікола

Празька зупинка французьких «ШВИДКИХ»

18 березня Прагою проїхали дві карети швидкої медичної допомоги із Франції до України. За кермом – четверо студентів з Університету Париж-Схід Кретей, котрі везли до Києва результат свого проекту UkraineGo. Втілили його в життя троє французів і одна львів'янка. Автори проекту навчаються на магістратурі за спеціальністю «Менеджер інтернаціональних проєктів». Вони мають приблизно два тижні канікул між закінченням екзаменаційного періоду та початком практики, і викладачі надихають їх витратити цей час на реалізацію проєкту за кордоном. Україна стала їм ближчою, завдяки знайомству з Ютою, дівчиною зі Львова. Юта на той час вже була знайома з представниками організації «Aide Médicale et Caritative France Ukraine», яка реалізовує проєкти гуманітарної та медичної допомоги Україні. Після зустрічі студентів з ними ідея медичної допомоги біженцям поступово переродилася в ідею з авто швидкої допомоги. Адже служби елементарно не мають достатньої кількості ресурсів, аби впоратися з порятунком такої кількості жертв. Вони планували придбати один автомобіль, але зібрали суму вдвічі більшу запла-

нованої, та змогли купити два! Тож тепер лікарні у Маріуполі та Дніпропетровську отримують по «швидкій». Обидві машини не є новими (2010 і 2012 років випуску), не броньовані та не є безпосередньо військовими машинами медичної допомоги. Але одна з них може пересуватися бездоріжжям – ця відправляється до Маріуполя. Студенти на цих самих каретах подолали понад дві тисячі кілометрів, та в Києві передали машини Міжнародній Асоціації Підтримки України, після чого автомобілі будуть доставлені до кінцевих пунктів призначення.

Роботу розпочали з Facebook. Інформація про проєкт швидко поширювалася просторами Інтернету, досягаючи, наприклад, Австрії та Бельгії, Кореї та Бразилії. «Добре мати багато друзів і знайомих», – зізнаються студенти – тоді інформація поширюється в геометричній прогресії. Так люди більш ніж зі 120 країн вподобали сторінку проєкту UkraineGo. Студенти також створили сайт, де регулярно публікували актуальну інформацію, продавали стікери з емблемою проєкту та футболки з українським тризубом. Наші герої приходили на акції в підтримку України та говорили

з людьми, бо у Франції ЗМІ говорять про війну на сході України як про дипломатичний конфлікт.

Збір коштів розпочався на початку грудня і наприкінці січня успішно завершився. 70% суми було отримано протягом останніх тижнів. Результат перевершив сам себе – 14 тисяч євро! Дорогою до Києва на студентів Університету Париж-Схід Кретей ще чекали зупинки у Франкфурті, Празі, Краківі та Львові, під час яких влаштовувалися зустрічі. Празька презентація проєкту відбулася за сприяння молодого чоловіка на ім'я Алеш Грабе. На презентацію прийшло тільки два десятки людей, але вона відбулася й відбулася змістовно.

Маргарита Голобродська

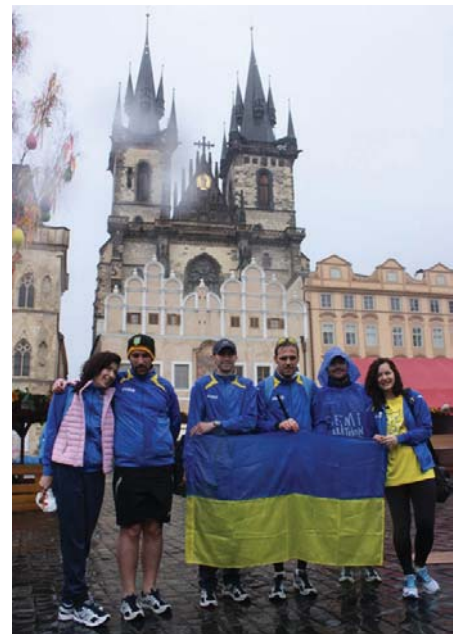
Бігом за мир

В останній березневий день до Праги тріумфально забіг чоловік у темному спортивному костюмі та в зеленій жилетці зі світлодіодами. На Старомістській площі на нього вже чекала група українських активістів та консул України. Звали цього чоловіка Іван, і був він членом відчайдушної команди Run For Peace – команди з 11 ексстраординарних особистостей, котрі вирушили в забіг країнами Європи, аби дорогою у 18 000 кілометрів висловити вдячність європейській спільноті за підтримку України. «Забіг миру» стартував у Києві 21 березня, в день річниці підписання Угоди про Асоціацію. І з того дня команда впевнено й безперервно рухається – не зупиняючись ні вдень, ні вночі, кожен учасник щодня долає в середньому 20 кілометрів. За словами «бігуна» Романа Жоріна, біг зрозумілий кожному. Тому, обираючи біг як інструмент поширення своєї ідеї, команда Run For Peace хотіла донести, що вони такі ж нормальні звичайні люди, як усі. Так «бігуни» запрошують усіх бажаючих приєднатися до них і пробігти хай навіть символічних 300 метрів – адже важливий не кілометраж, а солідарність. Дійсно, учас-

ники команди Run For Peace далеко не всі є спортсменами – серед них є як професійні марафонці, так і фінансистки. Все, що об'єднує цих людей – любов до України, до бігу, а тепер ще й один до одного.

«Бігуни» згадують випадок, що стався у Варшаві. Поліцейський поставив чоловічій частині команди питання: «Чому ти тут, а не на фронті?» Віктор Мазярчук згадує, що у військкоматі він був, і поміж волонтерів був – але чи був він у цих сферах максимально ефективно? Відчував, що ні, прагнув зробити щось за межами ординарного – з того й народилася ідея Забігу Миру. «У нас тут своя війна» – пояснює команда Run For Peace. Зупиняючись на заправках чи у ресторанах, всюди, де мають шанс, бігуни розмовляють зі звичайними людьми різних професій. Люди, принаймні у вже пройдених Польщі та Чехії, здебільшого не ставлять питання, але висловлюють побажання, щоб в Україні швидше закінчилася війна. І ще не зустрілася «бігунам» людина, яка б не знала, що відбувається у нас вдома, чи ставилася до забігу негативно. Поки що – наголошують і самі члени команди Run For Peace.

31 березня Забіг Миру провів у Празі лише декілька годин. На Старомістській площі шістьох представників команди зустріли активісти разом із Консулом Валерієм Ло-

бачем. Дочекавшись на сьомого – «бігуна» – та зробивши кілька світлин, всі гуртом були запрошені до українського посольства, де гостей зустрів і Посол України Борис Зайчук. Теплу й дружню атмосферу довершували ароматний чай та українські солодощі. Попереду Братислава, Відень та ще не одна європейська столиця на шляху до фінішної точки в Парижі.

Маргарита Голобродська

Українській громаді в Чехії впродовж останнього півтора року дедалі більше пропонуються різного роду концерти, виступи митців з України.

Нагадаймо, наприклад, виступ Богдана Бенюка в рамках Днів української культури в ЧР, захоплюючий концерт Піккардійської терції в Празі, березневі свята і концерт в Салезіанському театрі, брненський вечір присвячений Тарасу Шевченкові, виступи Ніни Матвієнко в Празі, Карлових варах та Плзні, шоу Сергія Притули чи Студії Квартал-95 в Празі чи, на завершення, концерт Океану Ельзи в празькій Луцерні. Можна очікувати, що кількість українських акцій у Чехії тільки зростає. Люди цікавляться нашою культурою саме у зв'язку з тим, що про Україну чи не щодня говорять у ЗМІ.

«Вар'яти» 14. 4. 15

Якщо Ви хочете прожити ще років зі сто, завітайте 14 квітня до театру Broadway, бо там саме буде перше україномовне гумор шоу «Вар'яти» із Сергієм Притулою! «Вар'яти» – це молоде шоу українського, і виключно українського гумору. На п'ятому році існування «Вар'яти» продовжують дарувати глядачам кілограми якісних жартів рідною мовою, як кажуть, «про своїх» і «для своїх». Мініатюри, монологи та пісні – артисти знають, чим вас вразити! Коли на вулиці ще прохолодний початок весни, приходьте грітися влучними жартами й гарним настроєм! 14 квітня, Прага, Divadlo Broadway – перше україномовне шоу «Вар'яти»!

gd3

Vizitky, logotypy,
webové stránky
pro Vaši firmu

www.gd3.cz

«Студія Квартал 95» 18. 4. 15

Любите пройтись вулицями вечірнього міста? А як щодо «Вечірнього кварталу»? 18 квітня до Праги завітає «Студія Квартал 95» – маестро українського гумору. Заснована у 2003 році, компанія буквально полетіла вгору, знаходячи натхнення у простому – в щоденності, у заклопотаному житті! «Студія Квартал 95» розкаже про все – від гарячих новин політики до останніх тенденцій у сімейному житті – розкаже влучно й з гумором, відверто й зворушливо! У «Вечірньому кварталі» знають, як на все дивитися з надією! 18 квітня, Прага, Divadlo Hybernia – «Студія Квартал 95»!

Ніна Матвієнко 19. 4. 15

19 квітня до Праги завітає Ніна Матвієнко, виконавиця неймовірно чуттєвих та ніжних пісень, «Квітка-Душа» української музики. Творчість Ніни Матвієнко є уособленням нашої рідної співучої душі, її пісні сповнені українських народних мотивів. Чистий і дійсно солов'иний голос Ніни Матвієнко не залишить байдужим нікого, а особливо представників діаспори – адже він наче огортає слухачів рідним, домашнім, незамінним теплом. Теплом, що пахне широким полем і безмежним небом. Що для українців Праги може бути прекраснішим за рідну музику? 18 квітня у місті Брно в готелі «Terminal» та 19 квітня у Празькій Консерваторії з концертною програмою «Квітка-Душа» для вас співатиме чарівна Ніна Матвієнко!

Океан Ельзи 19. 4. 15.

У Празі вже «Майже весна», і ми, українці, твердо віримо – «Все буде добре!» Адже 19 квітня до Праги завітають метри української естради – гурт «Океан Ельзи». Музиканти дарують свою енергію українським та зарубіжним слухачам понад 20 років, вони збирають стадіони та вже стали справжнім символом української музичної культури. Музичної і не тільки – пісні «ОЕ» надихали Революцію Гідності та об'єднують мільйони українських сердець сьогодні. Нині «Океан Ельзи» з програмою «20 років разом!» знову заспівають у Празі. Два десятки років – багато це чи мало? Приходьте й відчуєте! 19 квітня, Прага, Lucerna Velký sál – «Океан Ельзи» запрошує!

Іван Дорн 24. 4. 15

Чи танцювали ви колись танець пінгвіна? А хочете навчитися? Тоді обов'язково приходьте 24 квітня до клубу SaSaZu на концерт Івана Дорна в рамках RanDorn tour! Музика, яку дарує людям Іван – це нескінченне джерело енергії, драйву та непереможного оптимізму. Холодна зима вже давно минула, а тому саме час танцювати під гарячу музику! Тож відкладайте свої тривоги й справи та приходьте заряджатися весняною енергією! 24 квітня, Прага, SaSaZu – на вас чекатиме Іван Дорн!

Світ Книги 14.–17. 5. 15

Український стенд буде представлений на престижній щорічній міжнародній празькій виставці «Світ Книги». Тут візьмуть участь різні видавництва, друкарні, бібліотеки й автори, письменники і поети. Почесним гостем виставки цього року буде Єгипет. Цьогорічні теми виставки: фотокарточки та книги; світові книжкові чемпіони для юних читачів; літературна діаспора та чехи у світі. Виставка проведиметься вже 21-й раз 14-17 травня 2015 року на голешовицькому «Виставишті». Організатори українського стенду (P404) займаються підготовкою, але звертаються до всіх, хто може допомогти будь-як (необов'язково фінансово): потрібна волонтерська допомога, екскурсійна, інформаційна тощо. Зв'язатися із організаторами можна через офіційні сторінки виставки та подію у соціальній мережі «Фейсбук» під назвою «Українська національна експозиція 21-ї міжнародної книжкової виставки-ярмарку та літературного фестивалю «Світ книги Прага» 14–17. 5. 2015.

SVĚT KNIHY PRAHA
BOOK WORLD PRAGUE
14.–17. 05. 2015

Працький вокально-інструментальний гурт «Ігніс» впродовж першого кварталу 2015 року завітав до кількох міст Чехії. Після святкового різдвяного концерту на центральній площі в Плзні відвідав 21 лютого місцеву організацію «Дзвони надії» в Хомутові. Українцям Іглави та околиці загравав 28 лютого в театральному клубі в центрі міста, а 15 березня в Брні місцевим українцям в рамках вечора присвяченому Тарасові Шевченку.

дар

«Ігніс» виступає в брненському ресторані «Балканіка»

Наші колеги з Української ініціативи південної Моравії

Молодь вирішила розвиватися разом

Нещодавно в Празі сформувалось невелике об'єднання української молоді з назвою «Українці Чехії». Даний проект виник у листопаді 2014 року як спосіб об'єднання людей українського походження. Почалось все з запуску груп в соціалізаційних мережах, де публікувались дописи про життя українців на території Чехії, культурні статті, як, наприклад, серія про талановиті, але невідомі українські музичні гурти. Групи потихеньку розвивались і виникла ідея зробити щось більше.

В лютому 2015 року загинув улюбленець всієї України, співак Андрій Кузьменко. Тому 15 лютого був проведений «Вечір пам'яті Кузьми Скрябіна», на який прийшло більше 40 прихильників його творчості. Далі молодь відкрила проект «Вечір кіно», кілька вечорів настільних ігор, провели акцію «Благодійний вареник», під час якої добровольці ліпили вареники на продаж, а кошти йшли на благодійність, була зібрана команда для проекту «Громадське Телебачення Європи». Дмитро Кривенко розповів: «На вечір пам'яті Кузьми Скрябіна я знімав сюжет, але згодом я ще й знайшов нових друзів та україномовну компанію, якої тут так не вистачало за 5 років життя. «Громадське Телебачення Європи» інформують про пов'язане з Батьківщиною всіх глядачів інтернет-телеканалу hromadske.tv та тих, хто читає сторінку проекту у facebook. Серед волонтерів проекту немає професійних журналістів чи операторів, дикторів або режисерів, натомість є небайдужі,

завзяті та енергійні хлопці та дівчата. На даний момент команда проекту зосереджена на трьох основних напрямках: регіональний розвиток (поширення Громадського на всі країни Європи), покращення якості наших відео (пошук спонсорів для закупівлі техніки) та повноформатна 2-годинна програма в прямому ефірі.

Українська Ініціатива в ЧР посприяла у наданні приміщення для проведення акцій «Українців Чехії» та ефірів «ГТЄ». В планах на майбутнє є організація чеського та англійського розмовного клубу, мистецькі майстер-класи та організація концертів українських виконавців. Знайти та приєднатись до даних проектів можна на сторінках соціальної мережі Facebook.

Христина Петрінко

Добровольці ліплять вареники на продаж, а кошти йдуть на благодійність...

Вшанували воїнів та старовинну пам'ятку

Громада відвідала пам'ятник українським воякам на військовому цвинтарі в Рупрехтіцах. Члени та активісти: ГО «ЄвроМайдан», МО «Українська Свобода», які утворили групу, яка ініціює догляд за українськими пам'ятками та могилами в Чеській Республіці, 22 березня відвідали місто Ліберець та упорядкували пам'ятник українським воякам на військовому цвинтарі в Рупрехтіцах (частина Ліберця). З плином часу у скульптурі лежачого вояка з'явилися тріщини ноги та пояса, інакше стан пам'ятника, зважаючи на вік, можна вважати задовільним.

Два роки тому постать вояка засипали невідомі вандали піском з камінням. Активісти вшанували пам'ять українських вояків запаленням свічок, молитвою та виконанням Українського Славня.

Серед інших, цей монумент українським воякам в Чехії, особливо виділяється. Встановлений за проектом Василя Касіяна, пам'ятник воїнам Української бригади постав у червні 1927 року на краю цвинтаря, де розташовувався хронологічно табір українських інтернованих військовиків. Пам'ятник представляє собою багатофігурну композицію, в центрі якої знаходиться

постать жінки з двома малими дітьми обабіч. Перед цією групою, на кам'яній плиті – постать загиблого воїна. Виразність пластики, вільне розташування групи на високому постаменті (який був знищений в час комуністичного режиму в Чехословаччині), емоційність і великодушність, що розкривається в прадавньому українському символі-матері, яка захищає своїх дітей, вирізняє цей твір. Монумент в Ліберці – єдина праця в галузі монументальної скульптури в творчій біографії В. Касіяна, сказано у часописі «Український тиждень» за 1935 рік.

Олег Зайнуллін

Празькі українці мають свій «Вечір кіно»

Наприкінці лютого у Празі українці Чехії відкрили «Вечір кіно», захід, який має на меті об'єднати українців довкола культурних подій. Як розповіла організаторка проекту Христина Петрінко, це – культурно-освітній проект під гаслом «Розвиваємось, дивлячись правильне кіно». Щочетверга можна буде побачити фільми: українські чи іноземні, пов'язані з Україною. Анонси заходів та їх місце проведення можна знайти на сторінці «Кіно-вечір» в соціальній мережі «Фейсбук». Окрім того, що молоді люди, а саме вони складають більшу частину учасників заходів, через фільми можуть дізнатися щось нове про рідний край, вони знайомляться і спілкуються між собою, тим самим відчуваючи себе не самотніми на чужині. «Проект «Українці Чехії» виник в листопаді минулого року як спосіб об'єднання людей українського походження. Хоча тут діє кілька організацій українців, відчувається брак у спілкуванні. Ми ж намагаємося заповнити прогалину в культурному розвитку співвітчизників, - вважає Христина, яка приїхала з Ужгорода на навчання півтора роки тому. - В Празі живе багато закарпатців, тому вирішили перший «Вечір кіно» розпочати показом фільму «Іван Сила» про життя відомого закарпатського силача Івана Фірцака (Кротона). Фірцак змушений був податися за заробітки до Чехії (прожив не один рік в Празі), де здобув визнання і став чемпіоном Чехословаччини з важкої атлетики та боротьби».

Стрічку, що вийшла на екрани в Україні в 2013 році, чимало празьких молодих українців бачили вперше.

Іван Сила став відкриттям не тільки для уродженців центральної та східної України, але і багатьох закарпатців. Враження молоді після перегляду висловила 19-річна Олександра з Івано-Франківщини: «Це, безперечно, один з найкращих українських фільмів. Веселий, повчальний, для будь-яких груп, класів, вікових категорій людей. А також показує, що де б ти не був, чим би ти не займався і скільки б не заробляв, дома тобі буде найкраще, дім завжди буде тебе кликати, чекати, як і, зрештою, Україна».

Оксана Чужа

Молодь вирішила популяризувати українське кіно в Чехії

Громада далі допомагає Україні. Допомогу готують перевезти в Україну.

Чимало збірок для підтримки України зараз відбувається в Чехії. Нещодавно відправлений вантаж медичного призначення вартістю кількох мільйонів крон було в лютому передано в різні пункти України. Педагогічний інститут університету ім. Масарика в Брні організував і в березні відправив гуманітарну збірку одягу та харчів. Суттєво допомагав представник українських профспілок Тарас Костюк, який із фінансовою підтримкою колег з українських організацій забезпечив перевезення вантажу до призначених місць. Українська ініціатива в ЧР очікує відповідь чеського Міністерства охорони здоров'я у справі доступного медичного матеріалу, який можна було б передати українським лікарням, які виявили зацікавлення отримати гуманітарну допомогу.

дар

Фото Михайло Топоров

Рашистський провал

На заклики комуністів блокувати американський військовий конвой чехи відреагували абсолютно протилежно. Але русофільство недооцінювати не варто: йому належать симпатії фрустрованих людей

ТЕКСТ:Павел ШАФР, Нікол СТАНЬКОВА

У Чехії американців вітали також і українськими прапорами. На фото – волонтерка Галина Андрейців з УСП. Фото «Празького майдану».

Американський військовий конвой, який рухався з Балтії до Німеччини, дорогою у Чехії викликав хоч і не всенародний, але відчутний протест. У сусідніх країнах цей, здавалося б, рутинний конвой із лише 120 одиниць техніки не супроводжувався таким шквалом обговорення у засобах масової інформації, в інтернеті, соціальних мережах та на вулицях. Але насправді антиамерикансько-проросійський істеричний вереск виявився віртуальною бульбашкою, яка легко лопнула при зустрічі із реальністю.

У Польщі американських союзників по НАТО зустрічали дуже приязно. У Чехії ж реакція була неоднозначною. Комуністи, земановці, і навіть частина прихильників соціал-демократів та бабішового руху АНО і, звичайно ж, русофіли, пацифісти, анархісти та подібна публіка лівого політичного спектру зреагували на конвой вкрай неприязно та агресивно. Погрози кидати яйця й помідори, лягати на асфальт вивели неймовірну кількість людей із протилежними намірами – привітати американців. Панове Виваділ, Філіп та товаришка Семелова самі спричинили повну протилежність бажаного ними результату. Американців в Чехії привітали може навіть краще, ніж у тій же Польщі – там навіть не було ніякої гарячої суперечки на цю тему.

Путінцям не повірили, але...

Зворушливо було бачити, як люди махали солдатам і солдати – людям. Тут навіть не йшлося про «нерівне, западницьке ставлення маленької держави до наддержави», як у цьому намагаються переконати комуністи. Тут мова йшла про просто хороші відносини між конкретними чехами і конкретними американцями. Дехто навіть критикував американського президента, але люди загалом були задоволені присутністю симпатичних заокеанських солдат і з тим, що країна перебуває з ними в одному союзі.

Комуністи і «виваділловці» з гурту «друзів Росії в ЧР» зловили облизня. Тисячі людей їм дали доброго ляпаса, самого «вождя», відомого своєю антиукраїнською жовчю, просто освістували. Навіть президент Чехії Мілош Земан, відомий грубуватими жартами та прокремлівською риторикою, цього разу «увімкнув задню», і в останню мить схвалив проїзд американців. «Але комуністам та путінцям ми не повинні вичищати вулиці. А наш президент робить нашу зовнішньополітичну орієнтацію вельми проблематичною», – вважає чеський публіцист Павел Шафр.

Тим не менше, не варто недооцінювати вплив проросійських сил у Чехії. Нещодавно активісти нарахували понад 40 веб-

сайтів, які поширюють тут та у Словаччині відверту російську пропаганду, де всіх українців називають фашистами, Майдан – державним озброєним переворотом, захоплення Криму – відновленням історичної справедливості, а війну на Донбасі – громадянською, де «бандерівці за підтримки НАТО, США та ЄС звряче знищують російськомовну меншину». До цього додаються чеськомовні редакції російських ЗМІ на зразок «Спутніка». І варто додати, що російська брехня розповсюджується добротною чеською мовою надзвичайно оперативно – очевидно, що на неї працюють десятки людей.

Чому у Чехії, яка не так давно на наказ з Москви сама зазнала вторгнення танків і тривалу радянську окупацію, виникає така ностальгія за тими часами тоталітаризму і нормалізації? Чому тут є така значна і шумна кількість тих, хто підтримує авантюри Путіна і заперечує право України на зближення із європейськими демократіями, а слово «Майдан» у них викликає повну відразу? На думку соціолога Данієла Прокопа та аналітика Йозефа Шлерка, за хвилину антиамериканізму і пов'язаної з нею новою – вже політичною – українофобією у Чехії стоять не лише проплачені російською розвідкою агенти впливу та «тролли», а й значною мірою розчарування

у підході країн Заходу до «молодших партнерів» із центральної та східної Європи.

Якими є корені супротиву щодо пересування «союзницьких військ»?

Цей конвой – символічний. Військові транспорти – досить часте явище. Символічним був і опір йому. Є пацифістськи налаштована частина суспільства, яка просто не любить війни. Є частина, яка вважає НАТО агресивним блоком і вважає за необхідне боротися проти нього; також вона переконана, що саме країни НАТО є основним двигуном конфлікту між Росією та Україною. Але не варто змішувати ці дві групи разом. З точки зору протестуючого – він не підтримує автоматично Путіна. Загалом за репрезентативними опитуваннями це – незначна меншість суспільства. Частина людей має вищу недовіру до НАТО і США, не має однозначний погляд на цю «дружність». Електорат компартії часто вважають монолітним, але й там майже рівною мірою представлені традиційні комуністи, аж сталіністи, і люди з ідеалами «празької весни» 1968 року – демократичного соціалізму «з людським обличчям». Є там і люди, які віддають перевагу сучасній ліберальній демократії, але з вибором комуністів висловлюються проти якихось її проявів. Те саме стосується і так званої «празької кав'ярні». Таке злиття різних потоків сьогодні стає небезпечним. Людина в такому дискурсі повинна обрати місце, «де вона стоїть».

Чому дехто з чехів стає на російську сторону, незважаючи на поганий історичний досвід?

Путін обрав традицію, засновану на ідеї «великої Росії» в якості бар'єру проти «загниваючого Заходу». Ця традиція є набагато старшою за традицію Радянського Союзу. Радянський соціалізм доволі сильно російсько-націоналістичним. Чому у Чехії є підтримка Путіна? Багато таких людей розчаровані станом політики. Вважають, що Путін ще «тому зіпсованому Заходу покаже». Справжніх прихильників консервативної політики Путіна дуже мало, розчарованих людей значно більше.

У ставленні суспільства до геополітичної ситуації навколо України простежуються мінімум три потоки, які можна назвати дружнішими до Росії: а) однозначно проросійський, який визнає велику частину аргументів російської сторони та її імперські вимоги, б) інтерпретація подій як реакція Росії на розширення НАТО, в) погляд, який не погоджується з діями росіян в Криму чи на Донбасі, але аргументує тим, що США також порушували міжнародне право.

Перші два потоки, можливо, дуже гучні у соціальних мережах та на так званих альтернативних сайтах, але у загальній громадській думці вони відносно незна-

чні. Третій потік керується сильними аргументами у чеському дискурсі з питань зовнішньої політики, дозволяє уникати моральних і етичних питань, з посиланням на реальну політику; з'являються парадоксальні аргументи на зразок Клауса про те, що «з незалежністю Косова від Сербії не погоджуюся, але через її визнання підтримуємо незалежність Південної Осетії від Грузії». Цей потік переконань у суспільстві дуже сильний, йому на руку грає те, що критики Росії применшують порушення прав людини в іншому місці (сектор Газа). Він уможлиблює жорстко критикувати Росію і водночас США (дії в Іраку, дрони тощо).

А ота фрустрація?

Частина людей справді розчарована рівнем дотримання права, соціальними проблемами чи «брудною політикою». Вони ототожнюють цей стан із «результатами оксамитової революції», із «шляхом Чехії на Захід», заперечують цей вибір країни після 1989 року як такий. Вряд чи вони хотіли б жити в Росії або під час якогось самодержавства. На рівень їхнього особистого життя, вони вважають, ніяк не впливає те, яка система існує на даний час – демократична чи авторитарна. Не вдалося запобігти об'єднанню цього соціально-економічного розчарування, сприйняття демократії і поглядам на закордонну політику. І цим користується частина проросійської риторики. В Чеській Республіці тривалий час найбільшими прихильниками демократичних цінностей і критиками Росії були люди, які водночас казали, що тут немає справжніх соціальних проблем, що чехи – народ, який надміру скаржиться...

Яким є, насправді, ставлення більшості населення?

Близько 80 відсотків чехів не мали нічого проти проїзду американського конвою. Велика частина респондентів казала, що шум у ЗМІ не відповідає важливості цієї події. Вкрай агресивна риторика в соціальних мережах не зовсім відповідає думці громадськості, яка в цілому не має такого негативного ставлення. Це стосується й інших речей – наприклад, ісламу. З інтернет-дискусій складається враження, що більшість чехів – за заборону хіджабу в школах і в громадських місцях. Але коли люди бачать, що це не те саме, що паранджа чи нікаба, то змінюють думку, й хіджаба їм вже аж так не заважає. Чехи не хочуть заборони ісламу чи упередженого ставлення до мусульман, але хочуть контролю й покарання якихось радикальних виступів і небезпечних осіб.

Яку роль в соціальних мережах грають так звані тролі?

Розвивають явище, яке називається емоційною хореографією, підтримують єди-

ний настрій для усієї групи. Ступінь їхнього впливу, однак, не свідчить про фактичний рівень протестів.

Яким тоді є основний потік протестів? Найбільш розрекламований Іржі Виваділ ним не є. Хто тоді? Петр Жампах, Комуністична партія?

Класичні антисистемні структури – ультра націоналісти і комуністи. Навпаки, пацифісти навколо руху «Ні – базам!» не настільки активні, як під час дискусії навколо «радару Брди». Найбільший опір конвою виражали, як і очікувалось, виборці Комуністичної партії, оскільки вона висловлює найбільшу недовіру до НАТО, до будь-яких військових акцій США, до будь-яких міжнародних установ в цілому.

Яку роль у протестах грає фінансова та інша допомога з Росії?

Це питання для Інформаційної служби безпеки (БІС). Але не варто переоцінювати кількість платних протестувальників. Якщо ми вважатимемо, що Путін повинен платити за свою підтримку, то це свідчить про погану роботу нашої уяви. Що ми не можемо собі уявити, що хтось когось підтримує суто через переконання. Ви не мусите платити взагалі, потенційному прихильнику досить надати більше поваги і простору, ніж він має у своїй країні.

Уряд Сobotки та навіть президент Земан, вочевидь, з огляду на реакцію громадськості, в останню мить підтримали проїзд американського конвою та його тепле привітання. Колаж «Рефлексу», Аарон Горжінек

Реальна підтримка комуністів, русофілів Виваділа та крайньо правих євроскептиків й американоненависників виявилася суто віртуальною і далекою від реальності. Колаж «Свободне форум».

ПЕКЕЛЬНІ ПСЕВДОРЕСПУБЛІКИ

Луганськ та Донецьк: починалося все із виступів проти олігархів, навіть з «Євромайдану», а перетворилося у бандитське божевілля без елементарного права й гуманізму

ТЕКСТ: Костянтин РЕУЦЬКИЙ

Луганський аеропорт, закритий для пасажирів 11 червня 2014 року. До 1 вересня перебував під контролем української армії під постійними обстрілами сепаратистів, а згодом і російських інтервентів. Нині вщент зруйнований. Істинне обличчя «руського міра».

Конфлікт на Сході України забрав життя понад п'яти тисяч мирних громадян і декількох тисяч військовослужбовців української армії. В ході військових дій зруйновано або постраждало більше чотирьох тисяч житлових приміщень, транспортні магістри, об'єкти інфраструктури. За даними громадських організацій, в 2014 році зону конфлікту покинуло більше мільйона чоловік.

Як виник і як розвивався цей конфлікт? Хто ці нікому не відомі люди, які стали «лідерами» сепаратистського руху і взяли на себе відповідальність вершити долі мільйонів людей? Щоб відповісти на ці питання, варто повернутися в 2013 рік, коли влада Віктора Януковича здавалася міцною, як ніколи, правляча коаліція монолітною, а Партія Регіонів – підтримуваною більшістю жителів східних областей.

«Фашисти з Майдану»

Ще навесні 2013 року Партія Регіонів, слідом за офіційною російською пропагандою, почала активно мусувати міф про неофашизм, який, нібито, міцніє в Україні. Ярлик «фашистів» вішався тоді на ВО «Свобода» і проектувався через цю партію на всю парламентську опозицію. Перші помітні «антифашистські» марші прокотилися по країні в травні 2013-го. Бюджетники і студенти, яких примушували брати участь у цих акціях, ні тоді, ні пізніше – восени – не могли пояснити, проти чого ж вони протестують. На початку цей вигаданий казенний «антифашизм» виглядав безглуздо. Але багаторазово повторюване в контрольованих владою ЗМІ твердження про «фашистську загрозу» з часом стало формувати ставлення і модель поведінки жителів Сходу.

А вже в грудні 2013 влада і провладні ЗМІ, не соромлячись, називали «фашистами» та «крайніми націоналістами» всіх учасників антиурядових виступів. Тоді-то і стало зрозуміло, для чого готувався ґрунт. Та незважаючи на всі зусилля, влада не змогла сформулювати лояльну собі більшість на Сході країни. Луганські активісти, які брали участь у протестах в 2004 році, відзначали, що в перші місяці «Євромайдану» вони відчували, що їх підтримує значно більша кількість жителів області, ніж це було 10 років тому за часів «Помаранчевої революції». І проявів агресії, за їхніми словами, було значно менше, ніж тоді. Грудневі протести ясно показали, рівень довіри Віктору Януковичу сильно впав, і багато жителів Донбасу підтримує вимоги «Євромайдану».

Чи є те, що відбувається на Донбасі, громадянським конфліктом? Я переконаний, що ні. Передумов для громадянського протистояння не існувало. Було тільки бажання місцевих еліт зберегти свої активи і вплив у регіоні. А також прагнення російського керівництва зберегти Україну у своїй орбіті. Ймовірно, Кремль гарантував підтримку

місцевим політичним елітам, які використували лояльну собі адміністративну вертикаль і регіональні медіа для розпалювання ворожнечі між українцями різних регіонів і різних політичних поглядів.

«Народні губернатори»

Конфронтація на Сході починалася з невеликих груп провокаторів, завданням яких було перешкоджати проведенню акцій луганського та донецького «Євромайданів». Тут активісти вийшли проти режиму Януковича відразу ж після початку виступів у Києві. Місцеві правлячі еліти перебували в розгубленості недовго – вже на початку грудня перші радикальні групи, сформовані з навколокримінальних елементів, почали здійснювати напади на мирні протестні акції. На Луганщині робота зі створення цих груп велася людьми, близькими до «хазяїна Луганської області», тодішнього голови фракції Партії Регіонів в парламенті Олександра Єфремова. На чолі провокаторів став той самий Олександр Харитонов, якого в березні 2014 «повсталий народ» проголосить першим «народним губернатором Луганщини». Саме навколо цих найнятих радикальних груп пізніше було сформовано рух «Луганська гвардія», яка вже мала деяку – хоча й незначну – суспільну підтримку. До нього приєдналися луганчани, обурені радикалізацією протестів київського «Євромайдану». До формування цього руху тодішні регіональні еліти так само доклали чимало зусиль: з середини січня і особливо в першій половині лютого 2014 року в регіональних, підконтрольних місцевим чиновникам засобах масової інформації нагніталася «антимайданна» істерія. Обласне керівництво закликала луганчан організуватися в «народні дружини» для захисту від «бандерівців», які, нібито, мали намір захопити адміністративні будівлі в обласному центрі. У цього руху, втім, не було жодної прийнятої всіма назви, ні виразної ідеології. Його «лідери» не були відомі нікому. Їхні гасла формували технологи, які працювали на місцеві еліти, і ці гасла від місяця до місяця змінювалися: від «підтримки діючого президента» в січні, до закликів до Путіна «ввести війська на схід України» в квітні і в травні.

У лютому та березні «антимайдан» стає все більш радикальним і агресивним, і приймає все більш виразну проросійську риторичку. На Луганщину приїжджає все більше і більше так званих «політурістів» – російських громадян, завданням яких було сформулювати потрібні Кремлю настрої і підштовхнути місцевих незадоволених до радикальних дій. У березні «Луганська гвардія», недавні «народні дружинники» і козаки нападають на численну, але, як і раніше, мирну акцію на підтримку єдності України в центрі Луганська, жорстоко б'ють її учасників і за-

хоплюють луганську обласну державну адміністрацію. Тоді вперше на флагштоку біля будівлі ОДА підіймається російський «триколон» і проголошується перший «народний губернатор». «Захоплення» триває недовго – «протестувальники» не можуть сформулювати чітких вимог, окрім відставки новопризначеного голови обласної адміністрації, і скоро розходяться. Для місцевих правлячих еліт це «захоплення» було просто можливістю «показати зуби» новій київській владі. Але домовитися з Києвом так, як це було зроблено в 2005 році, судячи з усього, не вдається. Лідерам місцевих «регіоналів» загрожує кримінальне переслідування. Ставки ростуть.

Болотов: від «приєднання до Росії» до згоди на автономію

Реалізувати на сході України «кримський сценарій» явно не виходить. Путін переоцінив свій вплив на умов жителів Донбасу. Доводиться переходити до сценаріїв більш жорстких. Ймовірно, тоді Олександр Єфремов і його оточення, заручившись гарантіями Кремля, наважується на подальшу ескалацію конфлікту. Радикальні групи озброюють, і вже на початку квітня проросійським екстремістам без опору здається будівля головного управління СБУ в Луганській області. В руки бойовиків потрапляє ще тисяча одиниць автоматичної зброї. Центр Луганська заблокований, нікому не відомі люди (багато з яких, так чи інакше, пов'язані з тінювим бізнесом родини Єфремова) проголошують себе «лідерами Луганської Народної Республіки». Міліція і СБУ не робить нічого для того, щоб локалізувати бойовиків. Мирні акції проукраїнських активістів, які тривали весь цей час, вже не можуть вплинути на ситуацію.

Пропаганда дала свої плоди: озброєні бойовики на той момент вже мають певну суспільну підтримку. У квітні на протести під захопленою будівлею СБУ щодня виходить від кількох сотень до кількох тисяч осіб. Їхне обурення і вимоги мало чим відрізняються від вимог Майдану – люди втомилися від корупції і злочинства чиновників, хочуть

В Луганську також виходили люди за асоціацію з ЄС. Більшість із них, утім, згодом були змушені покинути місто через реальну загрозу життю.

Владу на Донбасі захопили за допомогою зброї нікому не відомі особи на зразок Болотова, слуги місцевого «регіонального» князька Єфремова.

чесної влади, хочуть реформи самоврядування та можливості впливати на рішення, що приймаються в їхніх інтересах. Вони проти олігархів у владі, але «лідери» протестуючих дивним чином у своїх промовах уникають згадувати прізвища місцевих політиків і олігархів, які привели регіон до зuboжіння. Пропоноване протестувальникам рішення всіх проблем – приєднання Луганщини до Росії.

«Народний губернатор» Валерій Болотов, колишній водій Єфремових, очевидно, не здатен приймати самостійні рішення. Він погано освічений, не вміє виступати публічно. Тексти його виступів, які Болотову було важко навіть зачитати з листа, нібито писала ще одна «людина Єфремова», керівник обласної телерадіокомпанії Родіон Мірошник. «Лідери» бойовиків не мають чіткого плану дій, не готові до збройної боротьби і хочуть компромісу. Пошуки цього компромісу тривають весь квітень. Переговори йдуть на всіх рівнях – від уряду до активістів на місцях. Центральна влада готова йти на серйозні поступки протестувальникам, і «лідери» бойовиків висловлюють готовність їх прийняти. Риторика виступів Болотова помітно змінюється – у другій половині квітня він уже не говорить про незалежність Луганщини, а тільки про її автономію у складі України. Місцеві еліти, схоже, відстояли свої інтереси. Здається, конфлікт ось-ось вирішиться мирно...

«Референдум» і війна

Але такий сценарій явно не влаштує «третю сторону» – російський уряд. Щоб зірвати переговори, через російсько-український кордон в кінці квітня починають активно перекидатися озброєні «добровольці» і перевозитися велика кількість стрілецької зброї. Козаки кубанського отамана Ніколая Козіціна захоплюють кілька населених пунктів на південному сході Луганської області, а завезена зброя поширюється майже безконтрольно – автомат може отримати будь-який бажаючий, який зумів довести твердість своєї проросійської позиції. Виникають локальні збройні групи, що діють автономно і не визнають автори-

тет «народного губернатора». І організатор виступів Олександр Єфремов, і виконавці його задуму – Валерій Болотов та інші «лідери» сепаратистів – швидко втрачають контроль над ситуацією. В останніх числах квітня областю прокочується хвиля захоплення адміністративних будівель. Летить перша кров – сп'янілі від безкарності бойовики починають розправлятися з опонентами і просто з випадковими людьми, які не визнають їхню «владу». На початку травня починаються збройні штурми військових частин і прикордонних загонів у Луганській області. Військові та прикордонники не мають ні чітких наказів, ні підтримки, і змушені приймати тактичні рішення на свій ризик. Одне за одним військові підрозділи залишають південний схід Луганської області. А терористи, яким ніхто не намагається протистояти, поступово просуваються на північ і північний схід Луганщини. Озброєна група Алексея Мозгового в травні безперешкодно бере під свій контроль міста Северодонецьк, Рубіжне та Лисичанськ.

11 травня терористи проводять так званий «референдум про незалежність». З прямою демократією ця подія не має нічого спільного. Він менш ніж тиждень готувався і проводився під прицілом автоматів, без списків виборців, з «бюлетенями», надрукованими на ксероксі – цей «референдум», як і зіграні пізніше, в жовтні «вибори», був усього-навсього постановкою, покликаною надати деякі риси легітимності авантюрі із захопленням частини українських територій.

Оголошена антитерористична операція на території Луганської області не починається до червня – бойовикам подарований місяць для того, щоб озброїтися і добре підготуватися до протистояння з українськими силовицями. У травні терористи одну за однією атакують українські прикордонні застави і пункти переходу, уряд втрачає контроль над кількома сотнями кілометрів кордону з Російською Федерацією. Через цю «дірку» на території Луганської та Донецької областей активно перекидаються найманці і важке озброєння – артилерія, танки, бронетранспортери, установки залпового вогню, ракетні комплекси «Стріла» і «Бук».

На захоплених терористами територіях Луганської та Донецької областей запановує кримінальне свавілля і політичний терор. Дуже швидко припиняють дію закони, розмиваються моральні норми. Озброєні групи мародерствують, грабують жителів, відбирають за білого дня автомобілі й навіть житло у тих, хто вирішує виїхати. Гинуть навіть ті, хто намагався сховатися у Росії – одним із перших шокуючих випадків був жорстокий розстріл 9 травня двох автомобілів «Тойота» дорогою на КПП «Ізварине» – загинули чоловік з дружиною та важко була поранена їхня 10-літня донька. Дорогі ав-

тівки вночі із цілком зрозумілих причин не зупинилися на вимогу невідомих осіб. Тоді стало зрозуміло, з якими бузувірами доведеться мати справу новій українській владі. Проукраїнські активісти та журналісти, котрі показують ситуацію в невідгядному для терористів світлі, піддаються переслідуванням – опиняються у підвалах, піддаються жорстоким тортурам. Багато хто не вижив у цих умовах. Ще до початку антитерористичної операції від рук бойовиків на захоплених територіях гине, за різними даними, близько сотні осіб. Вже в травні Донбас змушені залишити понад ста тисяч жителів.

АТО, переселенці, волонтери...

До середини червня, після того, як антитерористична операція вступила в активну фазу, потік біженців і переселенців значно посилюється. Люди масово залишають міста, котрі піддаються артилерійським обстрілам. П'ятисоттисячний Луганськ до середини липня покидає близько половини жителів. До кінця літа український уряд озвучує дані про 500 тисяч внутрішніх переселенців, проте, за даними громадських організацій, їхнє число вже тоді було, як мінімум, удвічі більшим за офіційну цифру. Але по жодному з показників, втім, немає точних даних. Терористи роблять все для того, щоб невідгядна для них інформація не виходила за межі захоплених територій, а українська влада належним чином не веде статистику ні кількості вимушених переселенців, ні потерпілих в конфлікті. Дані про втрати українських військовослужбовців свідомо занижуються в рази.

Держава заледве на чверть забезпечує потреби не тільки переселенців і жертв конфлікту, а й української армії. Це навантаження лягає на громадянське суспільство. У різних регіонах України виникають сотні громадських ініціатив, які розселяють і забезпечують всім необхідним переселенців, лікують і реабілітують постраждалих, ведуть переговори з пошуку та звільнення заручників, годують, одягають і забезпечують необхідною амуніцією українських солдатів. Зібрані та розподілені суспільством кошти цілком порівнянні з бюджетами профільних державних інституцій.

Все літо 2014 року пройшло на Луганщині в боях. Україна оголошувала односторонні перемир'я, її війська перебували під постійними обстрілами, сепаратистам надходила зброя, жива сила та інша допомога із РФ у практично необмеженій кількості. Важкої втрати армія зазнала, коли під час посадки в аеропорту Луганська 14 червня був збитий із ПЗРК та крупнокаліберного кулемета літак ІЛ-76. Загинуло 49 військовослужбовців, молодих хлопців практично з усієї України. В кінці серпня, коли українська армія, незважаючи на втрати у важких боях, визволивши чимало населених пунк-

тів, практично оточила Донецьк та Луганськ та взяла значну ділянку кордону під контроль, вже була готова витіснити бойовиків з захоплених територій і завершити антитерористичну операцію, регулярні частини російської армії відкрито вторгаються на південь Донецької і південний захід Луганської областей. Обласні центри Донбасу заблоковані, українські частини на Саур-Могилі і в Іловайську оточені і розгромлені. Силами АТО під Луганськом ледь вдається уникнути оточення. Ракетними ударами з території РФ були розгромлені українські частини під Зеленопіллям, знищено більше половини боєздатної техніки в базових таборах української армії в селищах Перемога і Дмитрівка в декількох десятках кілометрів від лінії фронту. Над Маріуполем нависає загроза блокади і штурму.

Мінськ: безуспішні спроби умиротворення агресора

Стає зрозуміло, що сили АТО, які успішно протистояли терористам, не можуть протистояти регулярній армії Російської Федерації. Український уряд йде на підписання «Мінського меморандуму». Перемир'я, втім, триває всього кілька годин – вже ввечері в день підписання документа під Луганськом потрапляє в засідку і знищується бойовиками група із 50 українських десантників і добровольців. Менш ніж через добу потужному артилерійському обстрілу піддаються позиції українських військових на околицях Маріуполя. Не ведуться тільки широкомасштабні наступальні дії. Обстріли і атаки невеликих груп бойовиків не припиняються ні на день. Тільки за офіційними даними (які традиційно занижені) за три місяці «перемир'я» від рук терористів гине більше сотні українських військовослужбовців. За ці місяці з російської території в контрольовані бойовиками райони Луганської та Донецької областей перекидаються сотні одиниць бронетехніки і артилерії. Щодня у напрямі контрольованих українською армією населених пунктів уздовж всієї лінії протистояння випускається близько тисячі мін, снарядів і ракет, які ранять і вбивають мирних жителів і українських солдатів. Нестачі в боєприпасах бойовики не відчувають.

В результаті обстрілів руйнуються житлові будинки – за попередніми даними, на початок грудня в зоні конфлікту повністю або частково зруйновано близько 4 тисяч осель. Артилерія калічить і вбиває мирне населення – за даними ООН, число цивільних жертв конфлікту вже наблизилася до 5 тисяч осіб.

ДНР-ЛНР: «Ласкаво просимо до пекла»

На окупованих територіях триває свавілля. За вісім місяців конфлікту більше десяти тисяч осіб пройшли через полон терористів. Більшість з них – випадкові люди, захоплені за так звані «дрібні порушення». Вони про-

водили в підвалах і на будівництвах укріпайонів від декількох годин до декількох днів. Та ті викрадені, котрих сепаратисти обвинувачують у проукраїнських поглядах чи діях проти «ДНР-ЛНР», перебувають у полоні місяцями. До середини літа заручники стають предметом обміну і вигідного бізнесу. За звільнення бранця терористи вимагають у близьких суми від 50 тисяч доларів. Свобо-

да чиновників і бізнесменів коштує в рази (а іноді й у десятки разів) дорожче. Бойовики не цураються вимагати викупи навіть за тіла чи залишки тіл загиблих українців.

Бойовиками практикуються безсудні карі. Більшість розправ відбувається непублічно, але в деяких випадках бойовики влаштовують «народні суди», домагаючись від місцевого населення схвалення страти обвинувачуваного. Висловлювати незгоду з озброєними бойовиками – небезпечно. Незалежні ЗМІ на захоплених територіях припинили свою роботу – редакції розгромлені або захоплені терористами, журналісти виїхали в райони, що знаходяться під юрисдикцією України. Протести місцевих жителів присікаються автоматними чергами, як це сталося, наприклад, у Брянці, де люди вийшли на мітинг, обурені безробіттям і безгрошів'ям. 24 вересня у Лутугині бойовики розстріляли 40 мешканців міста за те, що вони допомагали українській армії.

У багатьох підприємців відібраний бізнес, масово «віджимаються» автомобілі та інше майно, віднімається власність у громадських організацій і релігійних громад. Більшість конфесій, які терористи вважають «нетрадиційними», змушені покинути захоплені території, їхня власність – «націоналізована», а культові місця – спалюжені. Вже в травні терористи починають різати на металобрухт зупинені державні та приватні підприємства і магістральні водоводи. Величезна кількість брухту вивозиться у невідновленому напрямку. А пізніше, восени, починає демонтуватися і вивозитися, імовірно, до Росії, й обладнання промислових підприємств. Бойовики привласнюють собі право розпоряджатися і надрами: продовжує добуватися і продаватися головний ресурс Донбасу – кам'яне вугілля. Частина його, незважаючи на неможливість законного оформлення експорту, вивозиться в Російську Федерацію, а частина – продається терористами українським підприємствам.

Війна вигнала тисячі людей із домівок. Дехто вийжджав у тому, що мав на собі. Жителі Вуглегірська (поблизу Дебальцева) перед атакою росіян на місто. Кінець січня 2015 року.

Все тут залежить від Кремля...

На момент укладення «перемир'я» тільки в Луганську діяло понад п'ятдесят озброєних груп бойовиків, які не підкорялися «лідеру ЛНР» Ігорю Плотницькому і воювали між собою. Бойовики Стаханова і козаки Козіцина, які контролюють Антрацит, так само не визнають лідерство Плотницького, проголосивши свої «республіки». Єфремов і старі луганські «феодалі» значною мірою втратили контроль над регіоном. На сцену виходять ділки тіншового бізнесу, які раніше обслуговували інтереси місцевих олігархів, а тепер отримали в своє розпорядження більшість їхніх ресурсів. Саме ці люди і стають «членами уряду» так званої «ЛНР». Схоже, єдиний пункт їхньої політичної програми – отримати із поточної ситуації максимум особистих вигод. Влада Плотницького в Луганську і Захарченка в Донецьку тримається тільки на російській військовій присутності. Російські силовики тримають ситуацію під контролем, і для цього одну за однією знищують найбільш радикальні і самостійні групи бойовиків, однак, контролювати ситуацію в повній мірі вони не можуть і досі.

«Республіки» – симулякр, придуманий російськими політтехнологами. У цих утворень немає економічних програм, а у їхніх «лідерів» немає політичних поглядів. Світу пропонується просто повірити в реальність цієї голограми, а Україні нав'язують необхідність вступити у діалог з «урядами» самопроголошених республік. Вести такі переговори так само безглуздо, як розмовляти з лялькою, одягнуною на чийсь руку. Долю цього конфлікту визначає Кремль. Конфлікт може вирішитися дуже швидко. Але головною умовою для цього є виведення з регіону російських військ і припинення поставок бойовикам зброї, техніки та боєприпасів. Незважаючи на рани, нанесені Донбасу, примирення не тільки можливе, але й навіть бажане обома сторонами протистояння. Питання тільки в тому, чи зацікавлена в цьому Москва.

КІБОРГ БІЗОН: Після Майдану йти на війну було простіше

ТЕКСТ: Валерія БУРЛАКОВА

«Тільки Піски, тільки хардкор», - підписане це фото у ФБ «Карпатської січі». Кіборг Бізон обороняє кожен метр української землі. І таких, як він, чимало...

Кіборг Бізон про Майдан, війну, ДАП, відчуття нереальності, футболки з Бандерою та рік, прожитий на одному подиху.

Про початок революції

З Николаєва до Києва я вирушив у перші дні минулої зими. Тоді, після подій біля Адміністрації Президента 1 грудня, до мене прийшов друг і запропонував зганяти до столиці – подивитися, що там відбувається. На кілька днів! Ці «кілька днів» тривають досі...

Що згадується зараз? Чомусь дуже добре пам'ятаю Лютеранську – грудневу ніч, коли зносили наші барикади. Нами проламують нашу ж барикаду, ми розуміємо, що в «коробочці», заходить «Беркут»... Багато веселих моментів було потім. Але це запам'яталося найбільше.

Пригадую, як потрапив до шпиталю вперше. На тлі опіку дихальних шляхів загострився гайморит – температура 40, дихати неможливо...

Але все це дрібниці, адже Майдан насправді дуже об'єднав українців. Саме там можна було побачити, як хлопець із Криму б'ється пліч-о-пліч із хлопцем із Закарпат-

тя – і вони найкращі друзі, вони один одному спина прикривають. Зараз так само. На війні немає розділення за регіонами. От навіть у нашому батальйоні воюють хлопці з усієї України.

Крім того, Майдан дав людям розуміння того, що від нас щось залежить, що ми щось можемо змінити в цій країні, що ми є владою.

Чи підготував він до війни? Певною мірою. Участь у тих-таки подіях 18 лютого 2013 року – досвід вуличних боїв... Після Майдану йти на війну було простіше.

Про війну

Ця війна – війна з Росією – триває не один рік і не одну сотню років. Ми ведемо її всю історію.

Спочатку я приїхав на Схід як волонтер. Потім познайомився з Олегом Куциним, командиром «Карпатської Січі», і він запропонував іти воювати. Ми приїхали до Пісків. У нас була тоді лише одна «Сайга» й одна СГД...

В аеропорт потрапив у грудні. Давно хотів туди. І себе перевірити, і сепаратистів постріляти, адже, скажімо, у Пісках зіткнув лоб у лоб із ними майже немає. Якщо там нас криють більше мінами та «Градами», то в аеропорту це переважно контактний бій. Ми поїхали в термінал разом із 93-ю бригадою. Що там було? Постійний холод, постійна вогкість, але й до цього звикаєш. По тобі стріляють, ти стріляєш...

Про перемогу

Ми, звісно, переможемо. Але завжди потрібно готуватися до найгіршого – у нашому випадку до повномасштабного вторгнення Росії. Краще бути готовим до всього, ніж дістати ще кілька «несподіваних» Іловайськів.

Навіщо були всі ці довбані «перемир'я»? Жодного справжнього я не бачив. У грудні? У нас тоді були трьохсоті... Так, ми на-

чебто з ними «дружили», начебто все було нормально, начебто каталися через їхні блокпости... Але ДАП стабільно обстрілювали, була й спроба атаки, яку ми відбили. І перемир'ям навіть не пахло.

Про сором

Як це – їхати через сепарський блокпост?.. Соромно. Дуже-дуже соромно. Ти дивишся в їхні очі. Розумієш, що то твої вороги. Вони тебе обшуковують. Перетрушують речі, рахують магазини, дивляться, що в машинах. Звісно ж, усе це супроводжується коментарями. «Нахрена ви туди едете?» «Привет, двухсотые!» Ти розумієш, що мало що можеш вдіяти в тій ситуації. І що тобі потрібно потрапити в аеропорт. Так, можеш відмовитися – сказати, що не приїждуватимешся, що ось такий ти класний і гордий. Але ж там, у терміналі, хлопці, яких потрібно міняти. Вони не винні, що в нас «перемир'я».

Аеропорт став символом. Це була одна з причин його тримати: ДАП і кіборги, які не здаються, незважаючи ні на що.

Відчуття нереальності виникає, коли є час подумати, проаналізувати все: від Майдану до війни. Не віриться, що це відбувається у твоїй країні. Неначе все це комп'ютерна гра. Але ж події цілком реальні.

Про почуття

На Майдані, під час подій на Грушевського, якось прийшла бабуся – принесла порожні скляні пляшки з-під пива. Ось, каже, хлопчеченята, я назбирала, більше нічим не можу допомогти... Замість того щоб піти здати їх і купити собі хліба, вона принесла нам. Ми їй їжі підкинули, все таке... Тоді я розчулився ледь не до сліз. Усе всередині перевернулося.

Уже під час війни в Дніпропетровську, коли ми їздили до військового шпиталю, на вулиці просто підійшов дядько, сказав: «Ось вам на сигарети» – і поклав гроші

мені в кишеню. Теж зворушливо. Дитячі малюнки дуже розчулюють...

Навіть зібратися після ротації, посидіти з пацанами – це завжди сильні емоції. Нарешті поряд люди, яким довіряєш, які тобі стали практично рідними. Давні друзі, звісно, теж лишаються. Але вони не розуміють. Зрозуміти нас, навіть наші сьогоднішні жарти тепер важко.

Напевно, має бути якась межа між війною та мирним життям. Але я не знаю, де вона, не відчуваю її поки що. Уже двічі приїжджав додому і не відчував. Просто усвідомлюю, що вдома потрібно тримати себе в руках, інакше або зіп'єшся, або збожеволієш.

Про контрасти

Коли відбувався штурм Майдану 11 грудня, перший штурм, була дивна картинка. Заходиш на Майдан, стоять люди перед сценою, на якій стрибає Руслана й кричить: «Не бийте міліцію! Міліція з народом! Де ваші ліхтарики?!». А за кілька метрів – реальна бійня, з якої виносять трьохсотих.

Таким, як я був до війни, вже ніколи не буду. Війна змінює людей. Загострюються інстинкти, стаєш більш безбашеним... Раніше в тебе був блок, були гальма. Тут звикаєш до того, що тебе щодня можуть вбити. І реально стає все пофіг.

Але багато що дратує. Я був тут без перерви два з половиною місяці. Потім приїхав до Миколаєва – таке відчуття, ніби там інша реальність. Люди живуть своїм життям, радіють, запускають салюти, п'ють. І, здається, багатьом абсолютно байдуже, що лише за кілька сотень кілометрів гинуть хлопці, які воюють за них. Це не вкладається в голову.

Про Донбас

Цілісність моєї країни для мене є принциповою. Донбас наш, чому ми маємо його комусь віддавати? Тому що дядя Вова так хоче? До того ж після Донбасу його метою стане Південь України. А мені воювати тут набагато легше, ніж на вулицях рідного міста... Маємо унікальну можливість зупинити всю цю заразу біля кордонів країни.

Про очищення

Україна вже не буде такою, як була. Вже не буде ілюзії, що Росія – наш друг, що «діді воювали», не буде міфу про бандерівців. Народ став єдиним. Нас завжди намагалися роз'єднати, а зараз ми об'єдналися. Тепер у людей, які воювали, є друзі і з Тернополя, і з Криму, і вони між собою спілкуватимуться завжди, і діти їхні теж. Усі знатимуть, що там такі самі хлопці, такі самі українці.

Ми ніколи ні на кого не нападали. Але захищаємо своє. Зараз, навіть у Миколаєві, я бачу людей, які не підтримували Майдану, але змінили свою думку, коли запах-

Війна зблизила захисників України.

24 березня в зоні АТО, у селищі Піски на Донеччині, зіграли весілля. У шлюб вступив доброволець з батальйону «Карпатська Січ» відомий під позивним Бізон та його подруга, доброволець Лера Бурлакова. «У Пісках сталася непересічна подія. Двоє наших бійців-добровольців – кіборг «Бізон» та Лера, взяли шлюб. Урочистості відбувалися без усялякого пафосу та розголосу прямо на передовій. На скромній церемонії були присутні побратими, друзі, священник і, звичайно ж, комбат Олег Куцин. Саме він, за законами військового часу, дав батьківське благословення молодят», – повідомляється на сторінці добровольчої чоти «Карпатська Січ».

Після короткої церемонії молодята вирушили на бойове чергування. Вінчання не замінює офіційний обряд, тому Лері і Бізону доведеться повторити всю процедуру в РАГСі. «БТРів з весільними стрічками і лялькою не було», – розповідають подробиці весілля товариші по службі. «Ви ті, хто дає можливість одружуватись тисячам в Україні! Дай Боже вашому шлюбові бути міцнішим в тисячу разів! І дай вам Боже своїх онуків в вузах навчати!», – коментують подію вітаннями користувачі соцмереж.

Валерія Бурлакова – журналістка, працювала в виданнях «Таймер» (Одеса), «День», «Український тиждень» (Київ) та інших. Коли розпочались події на Сході, пішла добровольцем у загін «Карпатська Січ», де й познайомилася із майбутнім чоловіком, кіборгом «Бізоном». 1 грудня 2013 року Валерія отримала поранення під час сутичок біля Адміністрації Президента у Києві. Одна зі звукошумових гранат розірвалась біля її ніг.

ло смаленим. Коли з'явилася загроза, що в місто прийдуть росіяни, що почнуть вибухати снаряди, накривати «Гради». І зараз у Миколаєві на базарі продають футболки з Бандерою. У Миколаєві!

Ми змінилися. Майдан і війна були необхідні для цього. Звісно, погано, що на фронті гинуть найкращі. Але разом із тим гине й те бидло...

Звісно, завдання Майдану ще не виконані, й, швидше за все, буде третій Майдан. Він буде зовсім іншим, але буде. Не відбулося люстрації. Ті самі гниди, що були на місцях, просто перефарбувалися, перейшли в інші партії.

Про відчуття часу

3 грудня 2013-го все як на одному подиху. Важко повірити, що минув уже понад рік.

Я весь цей час фактично не живу вдома. Живу взагалі незрозуміло де, у підвалах якихось...

Відчуття того, що війна скоро закінчиться, у мене немає. Позиційна війна – така, як зараз – може тривати роками.

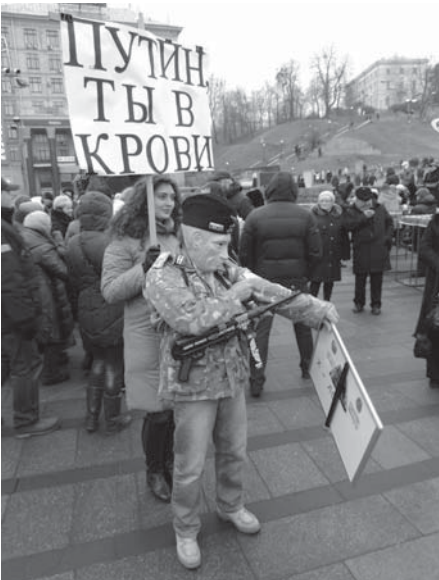
Але я все одно буду тут. Не зможу сидіти вдома, сказати «все, я втомився, я йду», якщо знаю, що мої хлопці, з якими воював пліч-о-пліч, які мою спину прикривали, досі тут. І що тут воюють та гинуть інші. Ким ми будемо після цього? Для самих себе?

Так у моменти, коли перемога здавалася чимось нереальним, було й на Майдані. Було класно.

Динирівські орки

Чому вони хочуть перетворити Україну в колонію оскраженілої метрополії?

ТЕКСТ: Віталій ПОРТНИКОВ

Майдан Незалежності, Київ, 2015. Українці розуміють, яку загрозу несе російський президент. Але, напевно, ще не зовсім усвідомлюють масштаби масової шизофренічної ненависті росіян до «укропів», які насмілилися протистояти «русскому міру». Фото: О. Лівінського.

Якщо не захищатися на Донбасі – то завтра ці «орки» прийдуть до Харкова, Полтави, Чернігова та Києва, швидше за все, підуть і далі, вбиваючи українців. Такий висновок можна зробити із ряду останніх заяв «говорящих голов» сепаратистів. Один з ватажків так званої «ДНР» Анатолій Ходаковський, який до своєї зради керував донецькою «Альфою», вважається людиною, здатною чітко формулювати пропагандистські тези бойовиків. Важливо, як він «проговорюється».

Ходаковський розповідає, як зі своїм батальйоном «Восток» облаштовують «республіку», як важливо зберегти її дер-

жавність і наскільки небезпечний «український агресор». Економічна блокада окупованих територій і боротьба з корупціонерами починає давати свої плоди. «Якщо раніше, користуючись корупцією в рядах українських чиновників, ми примудрялися протягати до Донецька вантажівки з продовольством, щоб заповнити полиці хоча б товарами першої необхідності, то зараз це робити складніше», – говорить Ходаковський.

«Народні» тільки за назвою

Не знаю, чи потрібно після цього пояснювати, що відмовлятися від постачання окупованих територій до повного відновлення нашого контролю над ними – це єдиний шанс не допустити окупації нових українських земель. Як тільки вантажівки з продовольством почнуть колони на Донбас, а в «банку ДНР» почнуть виплачувати українські пенсії – бойовики негайно підуть на Маріуполь, щоб ми годували ще і його – а вони контролювали місто. І далі – скрізь. До кінця бесіди з російським журналістом Ходаковському набридає горезвісна «народна республіка», і він чесно каже: «наша війна закінчиться тоді, коли південніше Росії буде проросійська антифашистська держава. Інакше кажучи, нам потрібна вся Україна». Характеристика суті «народної республіки» – «поки оперувати мобільними, рухливими підрозділами, такими як ДНР і ЛНР, зручніше».

Ось вам і вся «республіка» – рухливий, мобільний підрозділ, і крапка. Якщо вже сам «секретар Радбезу ДНР» визнає, що його республіка – це банда, то що повинні думати всі інші? До слів Ходаковського варто прислухатися в тому числі і тим, хто задається питанням: а що ми захищаємо на Донбасі і навіщо вихідцям з Ужгорода

та Львова воювати так далеко від дому, адже «жителі Донбасу самі хочуть до Росії»?

Головне – щоб «проросійська»

Війна йде не з жителями Донбасу, а зі спеціально відібраними Кремлем пройдисвітами, які не збираються будувати ніякої своєї республіки, а натаскуються на захоплення всієї України. Для них головне, щоб Україна була «проросійська», простіше кажучи – одвічна колонія оскраженілої метрополії, якій вони по-рабськи служать! І якщо не захищатися на Донбасі – то завтра ці орки прийдуть в Харків, Полтаву, Чернігів, Київ. І до Львова та Ужгорода теж прийдуть. Тому що вся Україна – це вся Україна. Ходаковський знає що говорить.

Саме тому особливого вибору у нас немає. Ми можемо або окопатися по лінії зіткнення з бандитами, захищати кожну частинку вільної землі, і разом з міжнародним співтовариством крок за кроком витіснити пугінський режим і його «квіслінгів» з України – або здатися на милість тих, хто хоче знищення і України, і її свободи, і всіх тих, кому дорога ця земля. Так розпорядився Путін, бо так сказав «кум із Луб'янки» – а зрадникам Батьківщини цього достатньо.

Я не хочу, щоб ми впустили цю нечисть без людської гідності у наші міста і села. Я хочу, щоб ми дожили до дня, коли вони підуть із захоплених ними земель. А для цього потрібно оборонятися.

P.S. До речі,

Ходаковський не єдиний, хто говорить стилем емського указу та валуєвського циркуляру. Дедалі частіше не приховують своєї ненависті до самого існування українців як таких й інші лідери сепаратистських республік та чільні російські політи-

ки. Що ж нас чекає у разі поразки? Яким є путінський «план Барба(мало)росса»? Росія поставить в «українському питанні» жирну крапку. Пухлина волелюбності і степової анархії повинна буде вирізана назавжди. Ніяких територіальних і культурних автономій. Країна шматками приєднається до федеральних округів Росії, кордони зіллються. Українській мові вони хочуть дати якийсь час на існування, але русифікація повинна бути повною і незворотною. Опір – жорстко придушуватиметься, населення – вивозитися на «перевиховання». Зрештою, анексія України повинна вирішити головне питання Москви – демографічний. Працьовиті українці – кращі за працьовитих китайців. Західну Україну, можливо, відпустять (але не всю) – щоб мати можливість домовлятися із Польщею, Угорщиною й Румунією, щоб туди могли тікати ті, кого росіяни не встигнуть знищити.

Концтабори для впертих українців

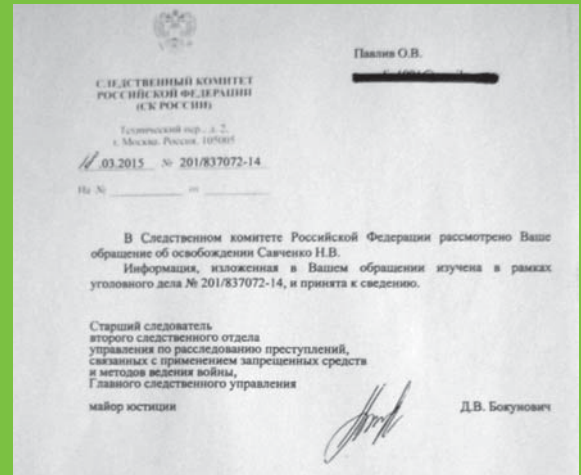
Про такий сценарій свідчать, насамперед, глашатаї Кремля, функція яких – транслювати те, що офіційно ніхто з Кремля ніколи не озвучить.

Владімір Жіріновській, лідер ЛДПР та віце-спікер парламенту: «Вже тепер ми не будемо задовольнятися особливим статусом Донбасу. Ні, вся Україна повинна увійти, на правах губернії, в РФ, 24 губернії до складу нового дев'ятого західного федерального округу з центром у Харкові». Александр Дугін, ідеолог євразійства, про українців: «Вбивати, вбивати, вбивати. Більше розмов ніяких не повинно бути. Як професор, я так вважаю».

Павел Губарев, один з лідерів «ДНР»: «Завершити справу військовою перемогою в Києві, а краще у Львові». Потім слід створити нову країну «СНУ – Страна Новороссії і України». «Особливо упоротих нацистів» Губарев пропонує відправити до таборів, а іншим – влаштувати так звану «оксамитову русифікацію» і «м'яке нав'язування російського політичного, культурно-історичного дискурсу. Це займе мінімум 50 років». Через 10-20 років т. зв. СНУ, за баченням Губарева, увійде до РФ. І не буде ніякої України.

Сергій Доренко, популярний російський журналіст: «З Україною як з кризою, з Україною як з чиряком пора покінчити, бо це буде тривати вічно. Вони будуть постійно гнити у нас на тілі. Ви це розумієте? Вони будуть гнити 50 років. Потім через 150 років, це буде якийсь рік? Це буде 2164, прикинь. Мені стало страшно. У 2164 нарешті народиться один розумний чоловік на всю Росію, яка скаже: якого хрена ви 150 років тому не покінчили з цією мерзотою?».

Працька спроба визволити Савченко

Під впливом всенародної і міжнародної підтримки у справі визволення української пілотки Надії Савченко, спершу полоненої, а відтак незаконно ув'язненої в московській в'язниці, українська громада в Празі долучилася до активної участі в справі незаконного ув'язнення нашої Надії.

В представників України і ЄС, по суті, зв'язані руки, оскільки «руській мір», в його інтерпретації правових законів відповідно до «понятій», а не в розумінні міжнародного права як такого, унеможливує врегулювання судового слідства та процесу над Надією Савченко відповідно до чинних законів і кодексів міжнародного і російського права.

Але ми, в Празі, користуючись своїм міжнародним статусом українців, як діаспори, все ж вирішили підтримати нашу Надію. І навіть, якщо нічого не вийде, все ж спробували провести слідчий емпіричний (апробований) експеримент у справі її визволення з в'язниці.

Від свого імені я вирішив надіслати в Адміністрацію Президента РФ офіційне прохання на ім'я Президента РФ, у якому попросив президента РФ помилувати Надію Савченко, та взяти до уваги той факт і аргумент водночас, що Надія Савченко, в стані війни на сході України, всього лише виконувала свої воєнні обов'язки перед своєю країною, так як це роблять солдати РФ чи будь-якої іншої країни світу в стані війни. Я нічого не вимагав у президента В. В. Путіна, в нічому не звинувачував, лише вирішив попрохати його чисто по-чоловічому, по-людськи проявити до Надії Савченко співчуття (все це заради об'єктивності свого експерименту).

І... В стилі строки, 2 березня, з Управління Президента РФ по роботі зі зверненнями громадян та організацій, отримав офіційну відповідь на мій запит від Радника департаменту письмових звернень громадян і організацій С. Сафьянникова: «Ваше обращение на имя Президента Российской Федерации, направленное 1.03.2015 г., полученное 2.03.2015 г. в форме электронного документа и зарегистрированное 02.03.2015 г. за № 210449, рассмотрено и направлено в Следственный комитет Российской Федерации в целях объективного и всестороннего рассмотрения с просьбой проинформировать Вас о результатах рассмотрения». Адміністрація Президента РФ «умила руки» відносно прохання і передала його в Слідчий комітет РФ. Але все ж прийняла до огляду звернення.

Відтак, за три тижні від Слідчого комітету РФ (СК Росії) Старший слідчий другого слідчого відділу управління з розслідування злочинів, пов'язаних з використанням заборонених способів і методів ведення війни Головного слідчого управління (майор юстиції) Д. В. Бокунович повідомив, що «в Следственном комитете Российской Федерации рассмотрено Ваше обращение об освобождении Савченко Н. В. Информация, изложенная в Вашем обращении изучена в рамках уголовного дела № 201/837072-14, и принята к сведению».

У анкеті, заповненій під час написання прохання на ім'я Адміністрації Президента РФ, я вказав свою зворотну поштову адресу в ЧР, на яку повинно прийти кінцеве, офіційно константне рішення від представників владних структур РФ. А значить, далі буде... Значить, надія є...

Олег Павлів

Військова допомога прилетіла з Праги

Чеська військова делегація у Борисполі демонструє зразки переданого спорядження. Фото: МО України.

Чехія передала військове спорядження для української армії. Військовий транспорт з Чехії доставив в Україну також представників компаній і підприємств чеського ВПК, які взяли участь в оборонному форумі. Військово-транспортний літак Збройних сил Чеської Республіки доставив увечері

25 березня на військовий аеродром в Борисполі гуманітарну допомогу, повідомляє Міністерство оборони України.

Допомога включає в себе спорядження, черевики з високими берцями, зимовий одяг, рюкзаки, намети та ін. Всього йдеться про десять тисяч різних артикулів. «Ми прибули в Україну для того, щоб продовжити переговори з українськими партнерами. Потрібно зрозуміти, як краще допомогти Україні в подальшому», – сказав заступник міністра оборони Чехії Даніел Коштовал на брифінгу, що відбувся на аеродромі відразу після розвантаження транспорту.

Разом з замом чеського силового відомства в Україну прибули представники компаній і підприємств цієї країни, які представляють ВПК Чехії. Вони взяли участь у запланованому форумі з питань оборонного співробітництва. За словами Коштовала, чехи цікавилися потребами українського

оборонного відомства. «Ця допомога є нагальною, і повинна надійти в самий найближчий час. Ми вважаємо Україну своїм партнером, і тому повинні дбати про майбутнє цієї країни», – додав він.

26 березня представник РНБО на зустрічі із заступником міністра оборони Чехії досягли домовленості у співробітництві з виробництва нової оборонної техніки та підготовки окремих спільних проектів зі створення нових зразків авіаційної та військової техніки. Також під час зустрічі українська делегація наголосила на важливості найскорішого запровадження безвізового режиму між Україною та країнами Європейського Союзу, що сприятиме розвитку співпраці між країнами у науковій, освітній та економічній сферах.

5 канал

Чехія підтримала асоціацію України й ЄС

Парламент Чеської Республіки 2 квітня у першому читанні схвалив угоду про асоціацію Україна-ЄС. Документ перед заключним схваленням буде обговорюватися в парламентських комітетах. Сенат схвалив угоду ще наприкінці 2014 року.

Депутати «Світанку прямої демократії» («Усвіту» Томіо Окамури) і комуністи не домоглися відхилення пропозиції, голосували проти (разом з одним соціал-демократом). Під час обговорення в дусі російської пропаганди вони накинулися на київську владу, яка, мовляв, хоче, щоб «ЄС сплачував її борги», захищали «знятого у результаті путчу» президента Віктора Януковича, дехто навіть виправдовував окупацію Криму Росією.

«Утримати Україну на демократичному шляху – неймовірно у наших власних інтересах безпеки, – відповідав критикам экс-міністр зовнішніх справ Карел Шварценберг. – Це коштуватиме певну суму, звичайно. Ми, поляки, угорці, словаки також коштували великі гроші для Європи протягом останніх двадцяти років. З іншого боку, ми повинні усвідомити, що розвиток у цих країнах допоміг економічному розвитку у Німеччині та Австрії. Якщо Україна стане на ноги – це буде й великий шанс для нас». «Ніхто не хоче й не допустить, щоб Європа напихала грішми кишені олігархів, ліпила дірки, не цікавлячись, що буде далі», – опонував також нинішній міністр Лубомір Заоралек. До-

кумент перед заключним схваленням буде обговорюватися в парламентських комітетах з питань закордонної політики і з європейських питань. Депутати встановили термін на ці обговорення – 40 днів замість 60. Нагадаємо, 16 вересня минулого року Верховна Рада і Європарламент синхронно ратифікували угоду про асоціацію України та ЄС. З 1 листопада почалося так зване тимчасове застосування угоди. Угоду про асоціацію України з ЄС вже ратифікували Ірландія, Данія, Угорщина, Швеція, Естонія, Словаччина, Болгарія, Литва, Латвія, Мальта, Польща, Румунія, Німеччина. Очікується, що всі країни ЄС ратифікують угоду до травня 2015 року.

ЄП

Санкції щодо РФ діятимуть

Тема продовження санкцій проти РФ була однією з центральних на самміті, який відбувався 19-22 березня в Брюсселі. Частина країн виступали за продовження санкцій вже у березні, частина – в липні. Чехія підтримує продовження санкцій проти РФ, але краще було б це зробити на одному з наступних саммітів, говорив прем'єр-міністр Богуслав Сobotка у Брюсселі перед саммітом лідерів ЄС. «Стосовно продовження санкцій, то не бачу причини з цим поспішати. До середини року ще багато часу, – сказав він. – Якщо не зробимо цього сьогодні, зробимо наступного разу. Як на мене, це тактично правильно з точки зору вигоди Євросоюзу», – зазначив Сobotка.

Канцлер Німеччини Ангела Меркель та голова Європейської ради Дональд Туск висловлювалися за те, щоб прив'язати питання санкцій до виконання мінських угод. В результаті Європейська рада ухвалила політичне рішення про те, що секторальні економічні санкції проти Російської Федерації триватимуть щонайменше до кінця року. Рішення самміту ЄС не є юридично зобов'язальним і ще «має бути підтвердженням». Утім, це не становить жодної загрози «зриву санкцій». За процедурою, яка діє в Європейському Союзі, будь-які рішення самміту мають бути підтвержені іншим органом Євросоюзу – Радою ЄС. Відкладання даного рішення на «кілька мі-

сяців» так само не є небезпечним. Термін дії економічних санкцій добігає кінця лише наприкінці липня.

Рада «визнала зусилля уряду в питанні проведення реформ». Це ледь не перший публічний аргумент на користь уряду Яценюка. Досі з Брюсселя лунала переважно критика недостатньої швидкості реформ. Євросоюз офіційно визнав існування проблеми російської пропагандистської машини. На боротьбу з цією складовою «гібридної війни» тепер буде спрямовано значні зусилля та кошти європейських країн.

newsru

МОМ: М'яке повернення додому

Чужинцям, які, перебуваючи в Чехії, опинилися в скрутному становищі, завжди стане на допомогу **Міжнародна організація з міграції (МОМ)**. Вивчивши всі обставини, вона підкаже людині дати собі раду в безвиході, допоможе, в разі наказу на виїзд з країни чи примусової депортації оформити потрібні документи, а якщо чужинець покидає Чехію за своїм бажанням, то забезпечить і повернення додому і сприятиме соціальної акліматизації на батьківщині. В рамках реінтеграційної програми МОМ порадить, в який спосіб найвигідніше виїхати з Чехії: або до країни, громадянином якої є іноземець, або до країни, яка погоджується його прийняти. За підтримки МОМ реемігрант уникне ускладнень не тільки на пражському чи транзитному летовищі, а й на кінцевому. Квитки іноземець, який скористується послугами МОМ, отримує безплатно, він не оплачуватиме й інших послуг організації.

З-поміж двомастами особами, які торік скористалися допомогою МОМ, була й українка пані Марія С. В Україні, закінчивши середню школу, вона працювала вихователкою в дитячому садку. Маленька платня змусила її піти з роботи. Шукала за більш-менш пристойний заробіток, сіла навіть за кермо тролейбуса, та грошей все одно бракувало. За порадою знайомих пані Марія виїхала на заробітки до Чехії, сподіваючись отримати там дозвіл як на мешкання, так і на працю. Та скочила на слизке. Витягла її з біди україномовна летючка, з якої нещасна довідалася, що пражська філія МОМ має для таких, як вона, кошти, завдяки яким можна стати на ноги. Пані Марія вернулася до рідного села, маючи 25 000 крон на розгосподарення. Найняла хату, полагодила, купила меблі, дрова і, доки прийшла зима, мешкала вже хоч і не

під власною, та все ж таки стріхою. На такі само суми, як і громадянка України, можуть претендувати, звернувшись до МОМ, громадяни **Молдови, Грузії, Росії, Монголії, В'єтнаму, Білорусі та Киргизстану**.

За гроші Європейського Союзу в Молдові став підприємцем кілька років тому пан Дмитро В. Довідавшись від приятеля, що в Чехії є великий попит на досвідчених водіїв вантажівок, не вагався і вирушив на заробітки. У свої сорок років він наїздив дорогами Молдови сотні тисяч кілометрів. Дорогами Чехії їздив, доки дозвіл на працю не втратив чинність. По новий дозвіл пан Дмитро звернувся до посередницької агенції, але та його ошукала. Довелося стати нелегалом і вдовольнитися мінімальною – на хліб та воду – платнею. Далі – перевірка документів поліцією і чекання на депортацію. Про свої поневіряння молдаванин написав пражській філії МОМ.

Пан Дмитро, на відміну від багатьох, має на батьківщині житло, і консультант МОМ порадив йому вкласти 25 тисяч крон зі спеціального фонду у дрібне підприємство. У Молдові колишній водій придбав культиватор і почав вирощувати на присадибній ділянці городину. Щоб забезпечити сім'ю і взимку, став співвласником (друга половина європейських коштів!) сестриної майстерні, в якій виготовляють нагробки. Про себе пан Дмитро В. говорить як про людину, яка, нарешті, відпочила душею.

Працівники МОМ систематично відвідують гуртожиток чужинців у селі Белапод-Бездезем, куди поліція засилає порушників чеських законів. Трапляються серед них і матері з маленькими дітьми, як от українка Олена Л. із шестимісячною дочкою. Пані Олена знайшлася в Беліпод-Бездезем, коли втратила надію за-

ілюстраційна фотографія

лишитися в Чехії легально, а виїхати не могла через брак коштів. Нею та її дитиною заопікувалася МОМ, і вже невдовзі обидві були вдома.

Пані Олена повернулася додому, до Ужгорода, потягом. МОМ придбала їй квиток, порадила, як використати 25 000 крон, які одержала у Празі. Вона, звісно, хотіла цілком все витратити на утримання дочки. Але у батьковому помешканні вийшла з ладу система опалення, а тож певну частку пані Олена мусила витратити на ремонт. Нині вона каже, що щаслива, бо донька здорова і вона її може спокійно виховувати за допомогою батька. З вдячністю згадує, як швидко їй допомогли добровільно повернутися. Й про те, що всі послуги – консультації, квитки на дорогу, реінтеграційну допомогу – надає МОМ безкоштовно.

Детальніше ознайомитися з благодійною діяльністю Міжнародної організації з міграції ви можете на адресі: Аргентинська, 38, Прага 7, тел. +420 233 370 160.

В Ризі безвізовий режим не запровадять

Українським туристам до Риги поки що доведеться отримувати візу... Чи довго ще?

Україна не отримає безвізового режиму з країнами Євросоюзу на саміті «Східного партнерства» у Ризі в травні 2015 року. Про це заявив глава представництва ЄС в Україні Ян Томбінський. «Цього рішення не буде, тому що немає часу для того, щоб воно було прийнято», – сказав він, нагадавши, що в Україні зараз працює місія європейських інституцій, що

аналізує, як Україна виконує зобов'язання для того, щоб безвізовий режим з країнами ЄС став реальністю. Водночас голова представництва ЄК в Україні зазначив, що намір надати Україні безвізовий режим з ЄС залишається, але для вирішення всіх технічних питань потрібен час. Він прогнозує, що в декларації саміту «Східного партнерства» буде позначено

питання надання безвізового режиму між Україною та ЄС: «Українські колеги активно працюють над цим документом».

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін на це заявив, що в ЄС є сумніви щодо надання Україні безвізового режиму через конфлікт на Донбасі, але стверджує, що Україна повноцінно втілює реформи, передбачені планом дій з візової лібералізації. «Протягом останнього року Україна провела безпрецедентні за масштабом зміни, необхідні для отримання безвізового режиму з ЄС. Забезпечується реалізація законодавства про боротьбу з корупцією, розпочалася реформа правоохоронної системи, запущено видачу біометричних документів для виїзду за кордон», – запевняє Клімкін. «Українці, які, не порушуючи законів, подорожують до країн ЄС, не повинні платити за ризики практичної імплементації безвізового режиму, створені агресією РФ на сході України», – звернувся він до представників Євросоюзу.

Київ розраховував на ухвалення політичного рішення ЄС щодо скасування віз для українців під час саміту Східного партнерства в Ризі, але останнім часом почали з'являтися повідомлення від дипломатів ЄС про те, що дане рішення, імовірно, не буде ухвалено в Ризі.

ЄП

Консульства приймають заявки на паспорти

Консульські установи України за кордоном поновили прийом заявок українських громадян на оформлення паспортів для виїзду за кордон. Водночас в МЗС визначають, що не мають технічної можливості передати дані заявників для оформлення їхніх документів. Про це йдеться в повідомленні, поширеному прес-службою Міністерства закордонних справ України. «Починаючи з 23 березня цього року закордонні дипломатичні установи України здійснюють прийом у заявників клопотань про оформлення закордонних паспортів виключно нового зразка», – йдеться у заяві МЗС.

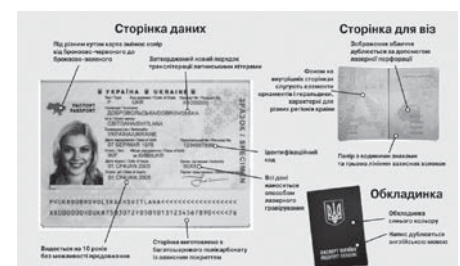
Прийом документів від громадян України, що перебувають за кордоном, було зупинено 16 березня (в деяких консульствах – 13 березня). В МЗС пояснили це необхідністю «оновити програмне забезпечення». Консульства наразі будуть лише документально оформлювати заявки громадян; фактично оформлення і вида-

ча нових паспортів не відбуватиметься – як стверджують у МЗС, причиною є неготовність Державної міграційної служби. «Практична реалізація цього завдання (початку оформлення нових паспортів, зокрема біометричних) залежить від строків розробки Державною міграційною службою України програмного модуля, який забезпечить взаємодію (обробку та передачу персональних даних) відомчих систем МЗС та ДМС. За інформацією ДМС, розробку модуля буде завершено до середини квітня», – йдеться у повідомленні. Варто зазначити, що «затягнуте» оформлення паспортів за українським законодавством не є порушенням – оформлення документів закордонними дипустановами може тривати до трьох місяців.

28 березня консульський відділ Посольства України в Чеській Республіці відновив прийом документів на оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон зразка 2014 року. «До

отримання та налаштування обладнання, передбаченого для зняття біометричних даних, прийом у заявників документів здійснюватиметься лише на оформлення закордонних паспортів нового зразка, які не містять безконтактний електронний носій», – сказано у повідомленні дипустанови. Також дипломати нагадують про можливість, з метою скорочення часу на підготовку та подання документів, реєструватися на прийом до консульського відділу через Інтернет на веб-сайті посольства: <http://czechia.mfa.gov.ua>.

ЄП

Військовозобов'язаних не знімають «з кордону – в Нацгвардію»

Довідки з військкомату для військовозобов'язаних не є обов'язковими під час перетину ними кордону, повідомив помічник голови Держприкордонслужби України Олег Слободян. «Держприкордонслужба України запевняє, що жодні законодавчі зміни до базового закону України, які регламентують порядок виїзду за кордон і в'їзду до країни для громадян України, не вносили. Тому ніякі додаткові документи для виїзду за межі України не потрібні», – сказав він. 30 березня ДПСУ ще раз уточнила, що під час перетину кордону прикордонники не вимагають довідок з військкоматів.

Однак у Генеральному штабі Збройних сил України нагадують, що у зв'язку з мобілізацією, четверта хвиля якої розпочалася в Україні 20 січня і триватиме до 20 квітня, військовозобов'язаним заборонено змінювати місце проживання без дозволу військкомату. Така норма міститься в законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію». «Довідка передбачена тим, хто буде змінювати місце проживання і виїжджати за кордон»,

– йдеться в офіційному прес-релізі Генерального штабу, однак наразі прикордонники ще не повинні перевіряти у тих, хто виїжджає, документи від військкоматів, зазначили у відомстві.

При цьому, як сказано в документі, військовозобов'язані українці, не змінюючи постійне місце проживання, зможуть без довідки військкомату тимчасово покинути адміністративний район: приміром, виїхати в гості чи у відрядження. Якщо людина звернеться до військкомату за дозволом виїхати за кордон, розглянути таке звернення повинні негайно, а документ видати – безкоштовно. Але конкретні терміни, коли буде відповідь, не названі. «Дозвіл буде надаватися шляхом видачі довідки довільної форми громадянам, які не підлягають призову на військову службу з мобілізації. Перелік цих громадян визначено у статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», – йдеться в прес-релізі Генштабу.

Для того, щоб отримати дозвіл змінити місце проживання, у військовий коміса-

«Тільки Піски, тільки хардкор», – підписане це фото у ФБ «Карпатської січі». Кіборг Бізон обороняє кожен метр української землі. І таких, як він, чимало...

ріат потрібно подати військовий квиток, паспорт і написати заяву на ім'я військового комісара. Якщо людина вважає, що військкомат несправедливо відмовив йому у дозволі на переїзд, поскаржитися можна на гарячу лінію Міноборони, звернутися в правоохоронні органи або піти до суду.

молбук

Дітей у закордонні паспорти більше не вписують

Із запровадженням біометричних паспортів громадян України змінився порядок оформлення документів для дітей. Так, з 1 квітня дітей до паспортів батьків не вписуватимуть, однак через кордон із такими документами, виданими раніше, пропускати будуть. Оформляти закордонний паспорт чи дозвіл на виїзд мають тільки ті діти, які не отримали документів для поїздки за кордон до 1 квітня 2015 року. Усі документи, які були отримані раніше, не втрачають чинності і будуть діяти до кінця строку, на який їх видали.

Як розповів керівник прес-служби Держміграційної служби Сергій Гунько, «нічого не зміниться для людей, які мають документи. Ми просто з 1 квітня перестанемо, як кажуть в народі, клеювати фото дітей в паспорти батьків. Ті, що уже вклеєні, можуть і далі спокійно їздити», – пояснив Гунько.

Закордонні паспорти нового зразка навіть не передбачають можливості записування дітей в документи батьків. «З 1 січня 2015 року діти від народження можуть отримати закордонний паспорт, або досі залишається можливість оформити проїзний документ дитини», – розповів Гунько.

Деякі країни можуть не приймати проїзних документів дитини, тому ті, хто хоче оформити не паспорт для дитини, а саме проїзний документ, мають уточнювати в посольствах, чи приймуть їхні країни такий документ, звернувши увагу спеціаліста. За його словами, закордонні паспорти для

дітей до 16 років видаються терміном на 4 роки.

З 1 квітня 2015 втратила чинність постанова Кабміну, яка передбачала можливість оформлювати дітей в закордонних паспортах батьків.

галінфо

пороги

Ірена Доускова Гордий Будьщо

Багаторічний бестселер чеської письменниці Ірени Доускової «Гордий Будьщо» («Hrdý Budžes») виходить у світ українською мовою. Написано книжку було ще 1998 року, проте вона досі залишається актуальною: скажімо, чеські театри й нині збирають повні зали глядачів на вистави за її мотивами, а авторка за роки, що минули відтоді, вже написала два томи продовження. Після багатьох перевидань і перекладів кількома європейськими мовами «Гордий Будьщо» дійшов до українського читача аж нині. У своїх творах Доускова розповідає історії з життя звичайних людей і про їхні взаємини. Характерна риса її творчого стилю – іронічні сюжети і тонке почуття гумору.

Основна тема оповіді нам дуже близька: радянська окупація й «нормалізація» Чехії 1968-1989 років. У центрі оповіді Ірени Доускової – життя й клопоти восьмирічної школярки Геленки Соучкової із провінційного містечка, 1970-ті роки. Самотнє дитя з розвиненою фантазією вчиться виживати в жорсткому й бруталному довколишньому світі, не втративши при тому себе. Її мати і вітчим – актори театру, бабця-єврейка загинула у часи Другої світової війни, а батько емігрував у США. В країні починаються нагінки на «ворожих соціалізму

елементів», жертвою яких стає й Геленкина мама, ідеологічний контроль і корупція проникають у школу й родину, затрують стосунки й нівечать людські долі. Світ Геленкиних дитячих інтересів щільно переплетений із цими трагічними реаліями дорослого життя, які дівчинка наївно витлумачує по-своєму, тож її оповідь часом смішить до сліз, а часом до сліз розчулює. Обрана авторкою форма оповіді – від імені дівчинки, яка не розуміє або тіль-

ки починає розуміти складний і здебільшого безглуздий світ змін довкола, – додає книжці не тільки легкості прочитання (вона таки «ковтається» за вечір і залишає приємний післясмак), а й чимало можливостей у зображенні «втрачених» 1970-х. Скажімо, сам «Гордий Будьщо», про якого Геленка чує вірш по радіо, в її уяві вималюється відважним індіанцем або партизаном, згадка про котрого підбадьорює дівчинку в прикрих ситуаціях. Однак наприкінці книжки це наймення виявляється лишень першим рядком із типового соцреалістичного вірша «Гордий будь, що встояв». Власне, її розчарування – тонка метафора чеської «нормалізації», найадекватніше іронічне бачення її очима дитини, чиї батьки, актори театру, як інакомислячі втрачають друзів, роботу і врешті змушені переїхати з невеликого містечка до омріяної Геленкою Праги.

Книжку вже перекладено німецькою, угорською, польською, болгарською, білоруською мовами. На презентацію перекладу книги, зробленою Іриною Забіякою, Ірена Доускова приїде на столичний «Книжковий Арсенал», який відбудеться 22-26 квітня в Києві. «У Чехії продано близько 60 тисяч екземплярів книги. Дуже популярна і театральна постановка роману», – повідомляє Чеський центр, за підтримки якого відбудеться візит. Книжки цього автора – «Онегін був москаль» і «Дарда» – на переклад українською ще чекають. Видавництво: Комора, рік: 2015.

Жадан і «Собаки» Бийся за неї

Це вже третя збірка патріотичної лірики, що налічує тексти автора, які він виконує разом із харківським музичним гуртом «Собаки в космосі». Тут – одинадцять «забійників», що рвуться напролом через людську емоційну аморфність; одинадцять потужних гімнів, що гідні лишитися в історії світового культурного надбання в шерензі із «El pueblo unido jamás será vencido»; одинадцять різних відповідей всім зрадникам, ворогам, сепаратистам, бандюкам і гівнюкам. В «Бийся за неї» кожна пісня є втіленням думок народу, його переживань, проблем та світосприйняття, які, власне, влучно та правдиво озвучує Жадан. Жадан тут навіть співає! Це той випадок, коли харизма та подача важать більше за вокальні дані (так було з Висоцьким, з Цоєм, та з багатьма іншими геніями рок-музики). Хай-но тільки Жадан почне менше займатися літературою, а більше музикою – тоді тримайтеся сопливі філософи, самовпевнені рок-герої!

спробуємо зібрати під час цих акцій кошти для поранених у зоні АТО вояків. Сподіваюсь, ви нас у цьому підтримаєте». Фізична версія релізу складається із самого диску та збірки малюнків-коміксів. Ілюстрації до міні-книжки створив чернівецький художник Артем Колядинський. Видавництво: Книги XXI. Рік видання: 2014. Кіл-ть сторінок: 108 (Книжка-комікс-CD). Ціна в інтернет-крамниці книгарні «Є»: 121.68 грн.

ТаРута-Коляда Небесна сотня

Гурт «ТаРута» і піаніст-імпрівізатор Роман Коляда презентували міні-альбом, присвячений Майдану. До збірки увійшло чотири пісні, написані для Майдану і про Майдан: «Зберемося, Роде!», «Чумацька», «Небесна сотня» і «Верхи мої, верхи». Остання пісня була написана українським повстанцем Грицем Герчаком, який свого часу 7 місяців і 10 днів просидів у камері смертників, і лише смерть тирана Сталіна врятувала його від розстрілу. Повернувшись через 25 років з Сибіру до рідних Карпат і побачивши червоний прапор на сільраді, він написав пісню, яку тепер виконує гурт «ТаРута» – «Верхи мої, верхи». До слова, саме Грицю Герчаку музиканти присвятили пісню «Домовичок» (Колискова для повстанців) у своєму другому альбомі «EthnoLab». Над дизайном обкладинки «Небесної сотні» працювала київська художниця, автор відомого однойменного малюнку Марія Федюк. Фото – роботи Олексія Паляя (UP-Studio). Інтернет користувачі можуть озна-

Творча майстерня «Аґрафка» Війна, що змінила Рондо

«Війна, що змінила Рондо» – це книга про те, що війна не має серця і не розуміє жодної мови, зате торкається кожного і на всіх залишає шрами. Та якщо спільно збудувати машину світла і навчитися співати, попри все, тоді

навіть найтендітніші істоти зможуть вистояти й перемогти. А ще ця книга – це привід для вдумливої розмови з дітьми (або й зі собою) про те, що діється нині в країні чи й деінде у світі, у форматі чарівної історії, яка завжди залишає місце для надії та оптимізму. Для дітей від 3 до 6 років. Видавництво Старого Лева, рік видання: 2015, кількість сторінок: 40, ціна на інтернет-сторінках книгарні «Є»: 74.53 грн.

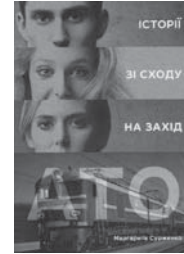
Леся Воронина Таємне Товариство Брехунів

Що б ви зробили, якби довідались, що на Землю має прийти десант космічних піратів-синьомордів? Мабуть, знизали б плечима й вирішили, що це дурний жарт. Та, виявляється, загроза цілком серйозна, адже

синьоморди мають на нашій планеті своїх агентів, котрі вже підготували вторгнення космічних завойовників. І лише Клим Джура та його вірні друзі можуть врятувати людство від страшної катастрофи. Але для цього треба проникнути у підземний саркофаг, розгадати таємницю давніх єгипетських богів і оживити Сонячного Сфінкса. Прочитавши цю фантастичну дитячу повість, ви дізнаєтесь, чи пощастить нашим героям знешкодити підступних прибульців, провівши небезпечну операцію «Пастка для синьоморда». Видавництво: Знання. Рік видання: 2015, кількість сторінок: 135. Ціна на інтернет-сторінках книгарні «Є»: 38.05 грн.

Маргарита Сурженко АТО. Історії зі сходу на захід

Для когось АТО – просто три букви. Для когось – справжнє випробування. Що зробили б ви, якби одного дня залишились без нічого? Чи змогли б знайти в собі сили боротися далі, бо рідне місто виштовхнуло вас зі

своїх обіймів і змусило починати все заново? Герої цієї книги, вже маючи певні здобутки в житті, опинились на новому старті, тримаючи в руках лише невеликі рюкзаки. Молоді люди залишили місто, яке було для них уособленням упевненості та стабільності. Позаду – робота, налагоджене життя, власне житло й така обожнювана зона комфорту. Попереду – невідомість і Україна, якої вони ніколи по-справжньому не знали. Із собою вдалося взяти небагато: свої мрії, страхи, стереотипи, комплекси, віру й надію. Саме це й стало їхньою цеглою для фундаменту нового життя, їхньою зброєю для боротьби із випробуваннями. А ще? Спорідненість із рідною землею, зі своїм народом, всю велич і благородство якого вони тільки почали пізнавати. Чим закінчились пригоди героїв, дізнаєтесь, прочитавши цю книжку. Видавництво: Discursus. Рік видання: 2014. Ціна на інтернет-сторінках книгарні «Є»: 20.28 грн.

Йомитися з міні-альбомом «ТаРуті» на SoundCloud. Альбом презентували у Литві та Києві, частину тиражу «тарутяни» передали родинам

загиблих на Майдані героїв. Рік видання: 2014 Видавництво: САМЕ ТАК! Ціна в інтернет-крамниці «Наш формат»: 45 грн.

Опіум Почуття і медалі

Нова платівка – це 13 пісень, що розповідають слухачу про емоції і сподівання на віддачу від них, про ті образні винагородди, які ми хочемо отримати за наші прихильності – про «почуття і медалі». Деякі композиції з нового альбому, як от «Іржа», «Венера Мілоська», «Ти Живеш У Мені»

шанувальники творчості «Опіумів» вже мали змогу почути у

форматі веб-синглів, а також на концертах групи. Зараз ці пісні постають в оновленому аранжуванні і разом з новими творами формують ідейне, цілісне полотно альбому. У другій платівці «Опіум» відмовився від експериментів з електронними «домішками», рухаючись у бік традиційнішого, рокового і акустичного звучання. Усі мелодійні інструментальні партії записані на струнних інструментах – гітари, бас, віолончель. За твердженням музичного колективу ця платівка відображає новий якісний рівень їх творчості. 1. Гарний час для початку 2. Мама, я рок-н-ролл 3. Візи для птахів 4. Не віддам 5. Камо грядеш 6. По стерні 7. Ти знаєш сама 8. Венера Мілоська 9. Іржа 10. Було 11. Сонечко 12. Зодіаки 13. Ти живеш у мені. Рік видання: 2014. Видавництво: Наш Формат. Ціна в інтернет-крамниці видавництва: 40 грн.

Владислав Івченко Найкращий сищик та падіння імперії

Війна триває, але у Івана Карповича свої турботи. Він стає знаменитістю, їздить із презентаціями книжок, опановує аероплан із відомою спортсменкою та веде богемне життя. Але без найкращого сищика все одно не

обійтися. У нього далі просять допомоги, адже таємничих справ не меншає. Видавництво: Темпора. Рік видання: 2015. Кількість сторінок: 428. Ціна на інтернет-сторінках книгарні «Є»: 76.05 грн.

Маячня «празької телеграфістки»

ТЕКСТ: Микола ШАТИЛОВ

Я був неабияк заскочений: російська газета «Пражский Телеграф» подає статтю «Тягар чеської людини», в якій повідомляє своє читачтво, як у чеській столиці постала була Українська Військова Організація (УВО), а згодом у Відні – Організація Українських Націоналістів (ОУН). УВО – так, се Прага, але й ОУН – також Прага. Відень в комюніке було названо заради конспірації. Деталь, який знають і не всі українські історики, а підписана під статтею Наталя Судленкова не має нічого спільного ані з Україною, ані з історичною наукою. Розгрішимо її, сердешну. Розгрішимо, читавши далі, що після загибелі провідника Євгена Коновальця очолив ОУН Степан Бандера. Насправді – Андрій Мельник. Ну, нема ради: не відають судленкови, що творять.

Судленкови – можливо, а от пані Судленкова – ні. Вона аж-аж-аж відає, бо, позичивши в Сірка очей, пише, що чехи, які прихистили в себе українських націоналістів, заплатили за свою хліб-сіль страшною ціною: «Тринадцятого липня 1943-го село Чеський Малин, що на Волині, пустив із димом зведений загін німців та бандерівців. У вогні живцем згоріло 374 чеха, 26 поляків, 132 українця». Ось він, виявляється, тягар чеської людини!

Позичає наша пані в Сірка, оскільки вчені – і то не лише українські – мають неспростовні докази на те, що Чеський Малин спалено загоном польської поліції. Під орудою німецьких зверхників і за відсутності вояків Української Повстанської Армії, чи то пак бандерівців. Наталя Судленкова і в голову не покладає

– заперечувати. Править своєї: «Звірства бандерівців не заважають Празі співпрацювати з Києвом...». Себто з ким ви, чехи, лигаєтесь? Таж у Києві бандерівець на бандерівцеві сидить і бандерівцем поганяє! За таке люди кажуть: навтяки буряки, щоб капусти дали.

Утім, головна редакторка газети «Пражский Телеграф» вміє і без натяків. От як в есеї «Україна XXI століття: нацизм на досяг руки», в якому вістить, що чеський прем'єр Богуслав Сobotка сидітиме на голках, почувши від киянського колеги «Слава Україні! Героям слава!». Чом на голках? А тим, що знане і повторюване сьогодні цілим світом вітання запровадив у вжиток терорист – за вироком, звичайно, пані Судленкової – Степан Бандера. Не терорист і не він запровадив, але нічого не напишеш – саме таке вживається в україножерських снах колишній генеральній директорці мінської фінансової компанії «Фіко», в якій вона помастила пальці кількома мільйонами доларів, через що її й досі полює Інтерпол (див. <http://eu-objective.info/2014/03/zhanna-dark/>).

Бандерівців Наталя Судленкова бачить – у страху очі по яблуку – і в Чехії (есеї «Ультраправі усіх країн, єднатесь!») Хто ж вони є? Членство Робітничої партії соціальної справедливості (РПСС). А як же воно сподобилося ототожнення з героями Української Повстанської Армії і з героями антисоветського підпілля 40-50-х років? А так, що провід РПСС запросив до Чехії політиків з українського «Правого сектора», на який пані Судленкова чортом дихає. Має на те причини. Одно,

що «Правий сектор» виборює українізацію країни (якби то помосковщення...), а друге – шану Степана Бандеру (якби то Володимира Путіна...).

А чим, на думку шановної «празької телеграфістки», був киянський Євромайдан? «Ні додати ні відняти – збройним повстанням проти законно обраної влади. Саме на плечах радикалів з «Правого сектора» постав новий український уряд, завдяки бійцям з-під червоно-чорного прапора, виконувати обов'язки президента почав Олександр Турчинов». Словом, як ми й казали, бандерівць на бандерівцеві сидить і бандерівцем поганяє. З ким ви, чехи, лигаєтесь?! Мовою Кримінального кодексу: розпалювання міжнародної ворожнечі. «Пражский Телеграф» розпалює її з піроманічним ласолубством.

ПРАЖСКИЙ
ТЕЛЕГРАФ

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 3/2015, рік XXIII. Підписано до друку 5 квітня 2015 року. Ел. пошта: porohy@seznam.cz. Інтернет-адреса: www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/. Номер готували: Богдан Райчинець, Маргарита Голобородська, Христина Петрінко, Оксана Чужа, Павел Шафр, Нікол Станькова, Константин Реуцький, Валерія Буракова, Віталій Портников, Олег Павлів, Микола Шатиллов, Олекса Лівінський (на громадських засадах). Використовуються повідомлення інформагентств та ілюстрації з відкритих джерел. Художнє оформлення та верстка: Тереза Меленова, Мартіна Донатова. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і виправляти мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: г. о. Українська ініціатива в ЧР, ДНМ, Воцелова 3, 12000, Прага 2, ЧР, uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz, www.ukrajinci.cz. Тел.: +420221419821. Ід. номер: 60448296. Розрахунковий рахунок: 1925774379/0800. Реєстрація: МК ЧР/7044. **Porohy** – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh domu, říční práh. Č. 3/2015, ročník XXIII. Uzávěrka: 5. dubna 2015. E-mail: porohy@seznam.cz, web: www.ukrajinci.cz/cs/casopis-porohy/. Číslo připravili: Bohdan Rajčinec, Marharyta Holoborodská, Chrystyna Petrínko, Oksana Čuža, Pavel Šafr, Nikol Staňková, Konstantyn Reucký, Valerie Burlakova, Vitalij Portnikov, Oleh Pavliv, Mykola Šatylov, Oleksa Livinsky (dobrovolně). Používáme zprávy informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. Grafika: Tereza Melenová, Martina Donátová, www.gd3.cz. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: o.s. Ukrajinská Iniciativa v ČR, DNM, Vocelova 3, 12000, Praha 2, ČR. uicr@centrum.cz, info@ukrajinci.cz. www.ukrajinci.cz. Tel.: +420221419821. IČO: 60448296, číslo účtu: 1925774379/0800, registrační číslo: MK ČR/7044.

UKRAINE
INTERNATIONAL
AIRLINES

WWW.FLYUIA.COM
callcenter-us@flyuia.com

MAY

організатор
SUSY
PRODUCTION

19/04/2015

ОКЕАН ЕЛЬЗИ

20 РОКІВ РАЗОМ

ПРАГА

LUCERNA VELKÝ SÁL
ŠTĚPÁNSKÁ 61, 110 00

КВИТКИ: WWW.TICKETPRO.CZ

EUROPEAN TOUR 2015

23.05 BERLIN / 26.05 PRAGUE / 28.05 VIENNA / 30.05 ESSLINGEN / 02.06 GENEVA / 04.06 OFFENBACH / 06.06. ESSEN

PILGRIM
alternative
EVENTAGENTUR

a Jurij
Ševčuk

POPRVÉ V PRAZE
s novou velkolepou show
a největšími hity

ddt.ru

26

MAY 2015
20:00

PRAHA

FORUM KARLÍN

Pernerova 53, 186 00 Praha 8
www.forumkarlin.cz

VSTUPENKY & INFO

TICKETSTREAM

+420 775 203 558

www.pilgrim.eu

